

Inter-Parliamentary Union

For democracy. For everyone.

Amalan-amalan baik dalam undang-undang kewarganegaraan untuk pencegahan dan pengurangan tanpa kewarganegaraan

Buku Panduan untuk Ahli Parlimen N° 29

Pengiktirafan

Penerbitan ini diterbitkan secara bersama oleh Kesatuan Antara Parlimen (IPU) dan Pesuruhjaya Tinggi Bangsa-bangsa Bersatu untuk Pelarian (UNHCR).

Para Penulis: Terbitan ini telah disediakan sebahagian besarnya oleh UNHCR, dan Mariana Olaizola Rosenblat telah menjalankan kajian yang cukup banyak dalam menyokong projek ini. Melanie Khanna, Ketua Bahagian Tanpa Kewarganegaraan, dalam Divisyen Perlindungan Antarabangsa (DIP), menyelia pembangunan projek, membantu menulis dan mengeditnya untuk terbitan. Lain-lain dalam Bahagian Tanpa Kewarganegaraan termasuk Lena Haap, Radha Govil, Anna de la Vargo Fito dan Fernando Bissacot, menyumbang kepada kajian dan penilaian semula, dan juga para pegawai rantau tanpa kewarganegaraan UNHCR. Radha Govil, Melanie Khanna dan Shahrzad Tadjbakhsh, Timbalan Pengarah DIP, berkhidmat sebagai penilai semula editorial.

Terima kasih juga kepada Jawatankuasa IPU untuk Undang-undang Kemanusiaan Antarabangsa atas sokongan mereka.

Semua bahagian dari terbitan ini boleh dikeluarkan semula untuk kegunaan peribadi dan bukan komersil dengan syarat hak cipta dan petunjuk sumber juga disalin dan tiada perubahan dilakukan. Sila maklumkan IPU mengenai penggunaan kandungan awam.

Semua undang-undang kewarganegaraan didapati adalah yang terkini semasa penulisan buku panduan ini. Oleh kerana undang-undang kewarganegaraan mungkin dipinda, beberapa rujukan berkemungkinan untuk menjadi lapuk. Terjemahan-terjemahan rasmi bergantung pada mana-mana yang didapati secara umum. Jika tidak, terjemahan dilakukan secara dalah organisasi; sebarang kesalahan adalah tidak sengaja dan hendaklah dilaporkan kepada IPU atau UNHCR.

Karya ini adalah terjemahan tidak rasmi oleh UNHCR yang mana ia bertanggungjawab sepenuhnya.

© Inter-Parliamentary Union 2018

Gambar muka: © UNHCR/Midhat Poturovic

Bosnia dan Herzegovina. Sokongan untuk penyelesaian berpanjangan mengenai Strategi Semakan Semula untuk Pelaksanaan Penambahan VII Persetujuan Damai Dayton

Seorang wanita Roma dan anak kecilnya yang berisiko tanpa kewarganegaraan menunjukkan sijil lahir dan kewarganegaraan, yang mereka peroleh dengan bantuan yang diberikan kepada mereka oleh Vasa Prava BiH, organisasi rakan kongsi UNHCR yang memberikan bantuan guaman percuma di Sarajevo. Rakan kongsi organisasi bukan kerajaan bantuan guaman percuma UNHCR memberikan bantuan guaman kepada populasi Roma, sebuah kumpulan minoriti yang berisiko menjadi tanpa kewarganegaraan di **Bosnia dan Herzegovina**, untuk didaftarkan dalam daftar kelahiran/kewarganegaraan. Projek IPA 2012 tajaan bersama EU-UNHCR dalam menyokong integrasi sosio-ekonomi para minoriti yang kembali dan mereka yang dipindahkan secara dalam di **Bosnia dan Herzegovina**.

Reka bentuk dan susun atur: Ink Drop

ISBN: 978-92-9142-739-0 Handbook on Statelessness N°29 (Malay)

Kandungan

Prakata	5
Pendahuluan	7
Perlindungan dari tanpa kewarganegaraan kanak-kanak	9
Pengenalan	9
Peruntukan-peruntukan dalam Konvensyen 1961 mengenai Pengurangan Tanpa Kewarganegaraan.....	9
Peruntukan-peruntukan pelengkap dalam perjanjian-perjanjian hak asasi manusia.....	10
Contoh undang-undang dan amalan-amalan baik.....	11
1. Memberikan kerakyatan kepada kanak-kanak yang lahir dalam kawasan yang mana jika tidak membawa kepada tanpa kewarganegaraan	11
2. Menganugerahkan kerakyatan kepada kanak-kanak yang lahir di luar negara yang mana jika tidak kanak-kanak tersebut tiada kewarganegaraan	12
3. Kerakyatan untuk kanak-kanak terdampar.....	13
Sumber rujukan utama	14
Kesamaan jantungina dalam undang-undang kerakyatan	15
Pengenalan	15
Contoh undang-undang dan amalan-amalan	16
1. Pemindahan kerakyatan ibu bapa.....	16
2. Pemindahan kerakyatan pasangan	17
Sumber rujukan utama	20
Prosedur-prosedur penentuan tanpa kewarganegaraan dan naturalisasi terbantu	21
Pengenalan	21
Mewujudkan prosedur-prosedur penentuan tanpa kewarganegaraan	21
Naturalisasi terbantu	22
Contoh undang-undang dan amalan-amalan baik.....	23
1. Undang-undang yang mengurangkan syarat-syarat kediaman untuk orang tanpa kewarganegaraan.....	23
2. Undang-undang yang menyetepikan bukti penguasaan bahasa dan mata pencarian	24
3. Undang-undang yang merendahkan syarat-syarat dokumentasi lain untuk orang tanpa kewarganegaraan	24

4. Undang-undang yang menetapkan atau mengurangi yuran-yuran permohonan untuk orang-orang tanpa kewarganegaraan.....	25
5. Naturalisasi terbantu kanak-kanak dan saudara lain orang-orang tanpa kewarganegaraan.....	25
Sumber rujukan utama.....	26
Kehilangan kerakyatan.....	27
Pengenalan.....	27
Contoh undang-undang dan amalan-amalan baik.....	28
Sumber rujukan utama.....	30
Penafian kerakyatan.....	31
Pengenalan.....	31
Piawaian-piawaian antarabangsa pelengkap.....	32
Larangan terhadap penafian sembarangan kerakyatan.....	32
Lanjutan penafian kepada pasangan dan anak-anak.....	32
Contoh undang-undang dan amalan-amalan baik.....	33
Sumber rujukan utama.....	35
Model peruntukan-peruntukan perundangan untuk pencegahan dan pengurangan tanpa kewarganegaraan.....	36
1. Perlindungan dari tanpa kewarganegaraan kanak-kanak.....	36
2. Kesamaan jantina dalam kerakyatan.....	36
3. Prosedur-prosedur penentuan tanpa kewarganegaraan (SDP).....	37
4. Naturalisasi terbantu.....	37
5. Kehilangan dan pelepasan kerakyatan.....	38
6. Penafian kerakyatan.....	38
Sepatah dua kata tentang.....	39

Prakata

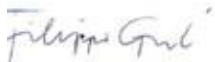
Sejak edisi pertama buku panduan, *Kerakyatan dan Tanpa Kewarganegaraan ("Nationality and Statelessness")* diterbitkan pada 2005, Pesuruhjaya Tinggi Bangsa-Bangsa Bersatu untuk Pelarian (UNHCR) dan Kesatuan Antara Parlimen (IPU) telah memperkuat kerjasama mereka dalam menyokong usaha untuk mencegah kes-kes baru keadaan tanpa kewarganegaraan dan untuk menyelesaikan situasi tanpa kewarganegaraan yang sudah lama. Buku panduan tersebut (edisi kedua yang diterbitkan pada 2014) memberi banyak tumpuan terhadap rangka kerja perundangan bagi hak untuk kerakyatan dan baig mengurangkan keadaan tanpa kewarganegaraan. Ia juga menekankan peranan yang para ahli parlimen boleh mainkan dalam menerapkan undang-undang yang konsisten dengan rangka kerja tersebut dan menggalakkan penyertaan oleh Negara-negara mereka kepada dua konvensyen tanpa kewarganegaraan Kesatuan Bangsa-bangsa Bersatu. Buku panduan baru ini melanjutkan beberapa contoh model peruntukan-peruntukan undang-undang domestik di beberapa kawasan bertema yang berkait dengan penghapusan keadaan tanpa kewarganegaraan.

Impak keadaan tanpa kewarganegaraan terhadap mereka yang terkesan olehnya adalah sangat besar. Keadaan tanpa kewarganegaraan biasanya menghalang seseorang daripada menikmati hak asas yang diambil mudah oleh orang ramai, termasuk kebolehan untuk pergi ke sekolah, berjumpa doktor, mendapatkan kerja, membuka akaun bank, mengundi, berkahwin, dan memindahkan kerakyatan kepada anak-anak mereka. Ia boleh membawa kepada keterdesakan yang membuatkan para mangsa terdedah kepada pelbagai bentuk eksploitasi dan penganiayaan ekstrim. Keadaan tanpa kewarganegaraan yang memberi kesan terhadap sesuatu kumpulan tertentu dalam komuniti juga boleh merosakkan pembangunan sosial dan ekonomi dan membawa kepada ketegangan yang boleh mengakibatkan konflik ganas dan perpindahan manusia terpaksa.

Pada 2015, UNHCR, IPU dan Parlimen Afrika Selatan telah menganjurkan bersama satu persidangan, *Hak Semua Orang Untuk Kerakyatan*, yang membawa bersama ahli-ahli parlimen dari seluruh dunia dan membantu meningkatkan kesedaran terhadap penyelesaian keadaan tanpa kewarganegaraan. Sejak itu, kedua-dua organisasi telah bekerja bersama untuk memastikan ahli-ahli parlimen mendapat faedah dari kemas kini berkala tentang perkembangan dalam menangani isu tanpa kewarganegaraan yang telah dicapai sejak UNHCR melancarkan Kempen #IBelong untuk Menamatkan Tanpa Kewarganegaraan sebelum 2024. Ini termasuk 20 penyertaan baru pada konvensyen-konvensyen tanpa kewarganegaraan Kesatuan Bangsa-bangsa Bersatu, lebih dari sedozen pembaharuan undang-undang yang berkaitan, dan penganugerahan kerakyatan kepada beratus ribu individu yang sebelum ini tidak mempunyai kewarganegaraan.

Sementara titik tengah Kempen #IBelong menghampiri pada tahun 2019, UNHCR dan IPU tetap komited dalam memberi sokongan kepada para ahli parlimen yang mana kerajaannya berhasrat untuk menghapuskan masalah tanpa kewarganegaraan dari dunia untuk selamanya. Kami harap bahawa buku panduan ini akan memberi mereka panduan praktikal yang diperlukan untuk menyokong pembaharuan undang-undang yang membantu memastikan bahawa tiada kanak-kanak dilahirkan tanpa kewarganegaraan, para lelaki dan wanita mempunyai kebolehan yang sama untuk memindahkan kerakyatan kepada anak-anak mereka, tiada siapa dinafikan kerakyatan secara sembarangan, dan orang-orang tanpa kewarganegaraan dikenal pasti dan proses

naturalisasinya dipermudahkannya. Kami menantikan untuk mempromosikan buku panduan ini – bersama dengan Negara-negara, organisasi-organisasi antarabangsa lain, persatuan sivil dan pihak-pihak berkepentingan lain – sebagai alat untuk memudahkan usaha-usaha mempercepat penghapusan keadaan tanpa kewarganegaraan sebelum 2024.

Filippo Grandi
United Nations High
Commissioner for Refugees

Martin Chungong
Secretary General
Inter-Parliamentary Union

Pendahuluan

Masalah tanpa kewarganegaraan diiktiraf lebih meluas hari ini berbanding pada masa lalu, terima kasih atas usaha-usaha Kerajaan, organisasi-organisasi antarabangsa dan institusi-institusi bukan kerajaan untuk mendapatkan perhatian terhadap kesukaran orang-orang tanpa kewarganegaraan dan kepentingan mencegah dan mengurangkan tanpa kewarganegaraan.

Kesatuan Antara Parlimen (IPU) dan Pesuruhjaya Tinggi Bangsa-bangsa Bersatu untuk Pelarian (UNHCR), Agensi UN yang diberi mandat untuk menangani isu tanpa kewarganegaraan, telah berkerjasama untuk jangka masa yang lama mengenai subjek ini, menyokong kebolehan Parlimen-parlimen untuk memperbaharui undang-undang kerakyatan mengikut piawaian-piawaian antarabangsa yang direka bentuk untuk membantu mencegah keadaan tanpa kewarganegaraan dari meningkat. Sehingga kini, dua organisasi ini telah mengeluarkan secara bersama edisi pertama Buku Panduan untuk Ahli-ahli Parlimen tentang Kerakyatan dan Tanpa Kewarganegaraan pada 2005. Edisi kedua buku panduan tersebut telah diterbitkan pada 2014, tahun yang sama UNHCR dan IPU melancarkan Kempen #IBelong untuk Menamatkan Tanpa Kewarganegaraan sebelum 2024.

Membina dari usaha-usaha ini, UNHCR dan IPU bersuka cita untuk mengeluarkan terbitan baru ini, Buku Panduan untuk para ahli parlimen, Amalan-amalan baik dalam undang-undang kerakyatan untuk pencegahan dan pengurangan tanpa kewarganegaraan. Ia melengkapi terbitan sebelum ini, yang menumpukan secara umumnya terhadap rangka kerja antarabangsa untuk hak terhadap kerakyatan dan sebab-sebab teknikal tanpa kewarganegaraan. Buku panduan baru ini menawarkan contoh-contoh praktikal peruntukan-peruntukan perundangan domestik yang membenarkan Negara-negara untuk mencapai perkara-perkara berikut:

- Mengelakkan kanak-kanak tanpa kewarganegaraan secara keseluruhan
- Menghapuskan diskriminasi jantina dari undang-undang kerakyatan
- Mewujudkan prosedur untuk mengenal pasti orang-orang tanpa kewarganegaraan dan memudahkan naturalisasi mereka
- Memastikan mana-mana penafian atau kehilangan kerakyatan tidak menjadikan seseorang individu tersebut tanpa kewarganegaraan

Buku panduan ini juga mengenal pasti dan menggalakkan beberapa amalan-amalan baik dalam undang-undang kerakyatan yang semua Negara digalakkan untuk pertimbangkan.

Sehingga 2018, secara umumnya trend terhadap pembaharuan undang-undang untuk membawanya segaris dengan kedua Konvensyen-konvensyen Tanpa Kewarganegaraan UN dan pelbagai perjanjian hak asasi manusia adalah positif. Sebagai contoh, jumlah Negara yang tidak membenarkan para ibu untuk memberikan kerakyatan kepada anak-anak mereka atas dasar yang sama dengan para bapa telah menurun dengan banyak sehingga kini, oleh itu mengurangkan sebab utama keadaan tanpa kewarganegaraan secara global. Namun, sehingga tarikh penerbitan buku panduan ini, 25 Negara mengekalkan undang-undang yang mendiskriminasi jantina sedemikian. Tambahan lagi, sementara banyak Negara sekarang mempunyai peruntukan untuk memberikan kerakyatan kepada kanak-kanak yang lahir atau dijumpai dalam kawasan mereka jika mereka tidak mempunyai kewarganegaraan selainnya, banyak negara lain yang tidak mempunyai perlindungan tersebut, atau tidak melaksanakan sepenuhnya atau berganting kepada syarat. Akibatnya, kanak-kanak tanpa kewarganegaraan terdapat di serata dunia. Dan apabila kanak-kanak tersebut membesar menjadi dewasa, mereka berisiko untuk memindahkan status tanpa kewarganegaraan mereka kepada kanak-kanak mereka. Ia juga jelas bahawa di sekurang-kurangnya satu bahagian,

iaitu penafian kerakyatan, terdapat undang-undang yang mula muncul di sesetengah negara yang sebenarnya meningkatkan risiko keadaan tanpa kewarganegaraan.

Mujurlah, hubungan-hubungan yang wujud dalam keterpinggiran, kemiskinan, konflik dan kerapuhan telah difahami dengan lebih baik pada hari ini, seperti yang dicerminkan oleh Agenda Pembangunan Mampan, yang mana Negara-Negara telah memutuskan untuk “tidak meninggalkan sesiapa pun”. Tiada siapa yang dibiarkan ketinggalan lebih jauh pada masa ini selain dari orang-orang tanpa kewarganegaraan, yang masih tidak boleh menghadiri sekolah, bekerja secara sah, membuka akaun bank, atau pergi berjumpa doktor. Penyisihan mereka juga memberi kesan terhadap kemakmuran dan kestabilan komuniti-komuniti dan masyarakat-masyarakat mereka. Sememangnya, peristiwa baru-baru ini malangnya telah menunjukkan dengan jelas sekali bahawa keadaan tanpa kewarganegaraan kekal sebagai punca yang membolehkan pergolakan sosial, konflik dan perpindahan manusia terpaksa, serta masalah hak asasi manusia yang sangat berat bagi individu-individu yang terlibat. Akan tetapi penyelesaian-penyelesaian terhadap keadaan tanpa kewarganegaraan ini adalah mudah dari segi teknikal, dan terbitan ini membantu untuk menggambarannya. Kempen #IBelong Untuk Menamatkan Tanpa Kewarganegaraan sedang mencapai titik tengahnya, dan lebih banyak perlu dilakukan oleh semua Negara untuk menamatkan masalah ini, untuk selamanya. UNHCR dan IPU berharap bahawa panduan teknikal yang diberikan dalam buku ini akan membantu merangsangkan Negara-negara untuk melaksanakan pembaharuan undang-undang kewarganegaraan yang masih diperlukan.

Perlindungan dari tanpa kewarganegaraan bagi kanak-kanak

Pengenalan

Mana-mana kanak-kanak yang dilahirkan tanpa kewarganegaraan sangat menjejaskan kebolehan mereka untuk menjalani kehidupan yang produktif dan bermakna. Namun, masalah kanak-kanak tanpa kewarganegaraan boleh dicegah dan diselesaikan sepenuhnya. Oleh itu, UNHCR telah meletakkan penghapusan tanpa kewarganegaraan semasa kelahiran sebagai salah satu tindakan penting dalam Pelan Tindakan Globalnya untuk Menghapuskan Tanpa Kewarganegaraan: 2014-2024 (“Pelan Tindakan Global”).¹

Dengan membina perlindungan yang sesuai dari keadaan tanpa kewarganegaraan semasa kelahiran ke dalam undang-undang kerakyatan mereka, Negara-negara boleh mencegah keberterusan keadaan tanpa kewarganegaraan dari satu generasi ke yang seterusnya dan mengelakkan situasi di mana para ibu bapa mempunyai kerakyatan tetapi tidak boleh memindahkannya kepada anak-anak mereka. Perlindungan-perlindungan yang sesuai juga memastikan bahawa kanak-kanak yang telah ditinggalkan atau kanak-kanak yatim piatu yang ibu bapanya tidak diketahui (“kanak-kanak terdampar”) tidak dibiarkan tanpa kewarganegaraan.

Peruntukan-peruntukan dalam Konvensyen 1961 mengenai Pengurangan Tanpa Kewarganegaraan

Set piawai-piawai antarabangsa yang paling terperinci berhubung kanak-kanak tanpa kewarganegaraan boleh dijumpai dalam Konvensyen 1961 mengenai Pengurangan Tanpa Kewarganegaraan (Konvensyen 1961).² Instrumen ini menetapkan tiga kewajipan utama pihak-pihak pejanji yang mana, jika diterapkan secara universal, boleh menghapuskan tanpa kewarganegaraan dengan berkesan dalam satu generasi.³

- Pertama, di bawah Artikel 1 Konvensyen 1961, untuk memberikan kerakyatan kepada semua kanak-kanak yang lahir dalam kawasan mereka yang mana jika tidak, kanak-kanak tersebut tiada kewarganegaraan langsung, sama ada secara automatik atau dengan permohonan, tertakluk pada syarat-syarat yang dibenarkan, seperti yang disebut dalam Artikel 1(1)(b).
- Kedua, di bawah Artikel 1(4) dan Artikel 4, to menganugerahkan kerakyatan kepada kanak-kanak yang lahir di luar negara oleh rakyat mereka yang mana jika tidak kanak-kanak tersebut tiada kewarganegaraan langsung.
- Ketiga, di bawah Artikel 2, untuk menganugerahkan kerakyatan kepada kanak-kanak yang dijumpai terdampar dalam kawasan mereka.

1. Untuk pengenalan Kempen #IBelong dan Pelan Tindakan Global, lawati laman web #IBelong di: www.unhcr.org/ibelong-campaign-to-end-statelessness.html. Untuk penerangan lanjut Tindakan 2 Pelan Tindakan Global bagi memastikan tiada kanak-kanak dilahirkan tanpa kewarganegaraan, lihat UNHCR (20 Mac 2017). *Kertas amalan-amalan baik – Tindakan 2: Memastikan tiada kanak-kanak dilahirkan tanpa kewarganegaraan*, boleh didapati di: www.refworld.org/docid/58cfab014.html

2. Untuk panduan akan prinsip-prinsip ini, sila lihat UNHCR. Panduan tanpa kewarganegaraan No. 4: Memastikan setiap hak kanak-kanak untuk memperoleh kerakyatan melalui Artikel 1 – 4 Konvensyen 1961 Pengurangan Tanpa Kewarganegaraan, 21 Disember 2012, HCR/GS/12/04, boleh didapati di: www.refworld.org/docid/50d460c72.html

3. Sejak pelancaran Pelan Tindakan Global pada 2014, jumlah Negara-negara untuk Konvensyen 1961 telah meningkat dari 61 ke 71. UNHCR terus bekerja untuk menggalakkan dan membantu Negara-negara menyertai Konvensyen tersebut, mengikut Tindakan 9 Pelan Tindakan Globalnya.

Peruntukan-peruntukan pelengkap dalam perjanjian-perjanjian hak asasi manusia

Beberapa instrumen hak asasi manusia yang diratifikasikan secara meluas mengandungi peruntukan-peruntukan dan prinsip-prinsip pelengkap yang berkaitan dengan perlindungan kanak-kanak dari tanpa kewarganegaraan. *Perjanjian Antarabangsa Hak-hak Sivil dan Politik* (ICCPR), dengan 170 Negara Peserta, menetapkan bahawa “[s]etiap kanak-kanak mempunyai hak untuk memperoleh kerakyatan” (Artikel 24(3)).

Tambahan lagi, *Konvensyen Bangsa-bangsa Bersatu mengenai Hak Kanak-kanak* (CRC), yang diratifikasikan oleh 194 negara, menyatakan bahawa setiap kanak-kanak “akan didaftarkan dengan serta merta selepas kelahiran dan akan mempunyai hak dari lahir untuk satu nama, hak untuk memperoleh kerakyatan dan, seboleh mungkin, hak untuk mengetahui dan dijaga oleh ibu bapanya” (Artikel 7(1)). Pelaksanaan hak ini menetapkan “secara khususnya yang mana jika tidak kanak-kanak tersebut tiada kewarganegaraan” (Artikel 7(2)). Apa yang penting, Artikel 3 CRC, diguna pakai bersama dengan Artikel 7 dan 8, memerlukan semua tindakan-tindakan berhubung kanak-kanak, termasuk kawasan kerakyatan, diambil dengan kepentingan terbaik kanak-kanak sebagai pertimbangan utama.⁴

Konvensyen Eropah mengenai kerakyatan (ECN), terguna pakai pada semua Negara-negara Eropah, juga mengikut *Konvensyen 1961* dalam memberikan pemerolehan kerakyatan *ex lege* oleh kanak-kanak terdampar dan kanak-kanak lain yang dilahirkan dalam kawasan tersebut yang mana jika tidak kanak-kanak tersebut tiada kewarganegaraan.⁵ Kedua-dua *Konvensyen Amerika mengenai Hak-hak Asasi Manusia* dan *Piagam Afrika mengenai Hak-hak dan Kebajikan Kanak-kanak* juga memberikan hak untuk kerakyatan. Setiap instrumen ini meletakkan kewajipan terhadap Negara kelahiran kanak-kanak tersebut, sama seperti yang dicatatkan dalam *Konvensyen 1961* tentang kanak-kanak yang tidak memperoleh kerakyatan lain semasa lahir.⁶

Walaupun tidak dinyatakan secara jelas dalam *Konvensyen 1961*, pendaftaran kelahiran berfungsi sebagai cara untuk membuktikan kelayakan seseorang kanak-kanak untuk sesetengah kerakyatan. Dokumentasi yang dikeluarkan berikutan pendaftaran kelahiran mengandungi sekurang-kurangnya nama kanak-kanak, tarikh dan tempat lahir, dan nama ibu bapanya. Maklumat ini secara umumnya adalah bukti sama ada seseorang kanak-kanak layak untuk kerakyatan, sama ada berdasarkan keturunan atau tempat lahir. Oleh itu, pengwujudan peraturan-peraturan dan prosedur-prosedur yang sesuai untuk pendaftaran kelahiran boleh dianggap satu komponen yang penting untuk melindungi dari keadaan tanpa kewarganegaraan kanak-kanak.

Tambahan lagi, pendaftaran kelahiran merupakan kewajipan di bawah beberapa perjanjian hak asasi manusia antarabangsa, termasuk ICCPR, Artikel 24(2), dan CRC, Artikel 7(1). Kedua-dua instrumen memerlukan Negara-negara untuk memastikan pendaftaran serta merta selepas kelahiran tanpa

⁴ Artikel 3(1) CRC menyatakan: “Dalam semua tindakan-tindakan berhubung kanak-kanak, sama ada diambil oleh institusi awam atau swasta, mahkamah perundangan, pihak berkuasa pentadbiran atau badan perundangan, kepentingan terbaik kanak-kanak tersebut hendaklah menjadi pertimbangan utama.”

⁵ Artikel 6(1)(b), (2)(a) dan (2)(b).

⁶ *Konvensyen Amerika akan hak asasi manusia*, Artikel 20(2); *Piagam Afrika akan hak-hak dan kebajikan kanak-kanak*, Artikel 6(4). Pada 2014, Suruhanjaya Afrika akan Pakar Hak-hak dan Kebajikan Kanak-kanak meletakkan satu Ulasan Umum Artikel 6 piagam Afrika akan hak-hak dan kebajikan kanak-kanak, ACERWC/GC/02, 2014, boleh didapati di: www.refworld.org/docid/54db21734.html.

sebarang diskriminasi, tidak mengira status perundangan kanak-kanak tersebut atau ibu bapanya.⁷ Hak untuk didaftarkan semasa kelahiran juga ditegaskan lagi dalam *Konvensyen UN mengenai Hak-hak Pekerja Migran* (Artikel 29), *Konvensyen UN mengenai Hak-hak Orang-orang dengan Ketidakupayaan* (Artikel 18(2)), dan beberapa instrumen hak-hak asasi manusia.⁸ Untuk ulasan yang lebih komprehensif tentang kepentingan pendaftaran kelahiran dan contoh-contoh amalan baik dalam bidang ini, sila rujuk kepada UNHCR *Kertas amalan-amalan baik – Tindakan 7: Memastikan pendaftaran kelahiran untuk pencegahan tanpa kewarganegaraan, November 2017*.⁹

Contoh undang-undang dan amalan-amalan baik

Bahagian ini memberikan contoh-contoh undang-undang yang mengandungi satu atau lebih dari tiga perlindungan yang digariskan di atas. Penerapan peruntukan-peruntukan yang meliputi semua ketiga-tiga perlindungan oleh semua Negara boleh membantu menghapuskan tanpa kewarganegaraan kanak-kanak di seluruh dunia.¹⁰

1. Memberikan kerakyatan kepada kanak-kanak yang lahir dalam kawasan yang mana jika tidak kanak-kanak tersebut tiada kewarganegaraan langsung

Konvensyen 1961 mewajibkan Negara-negara Pejanji untuk menganugerahkan kerakyatan kepada kanak-kanak yang lahir dalam kawasan mereka yang mana jika tidak tersebut tiada kewarganegaraan langsung. Konvensyen tersebut tidak menetapkan satu cara untuk Negara-negara menganugerahkan kerakyatan kepada kanak-kanak sedemikian tetapi memberikan mereka pilihan: sama ada secara automatik atau melalui permohonan. Dalam kes permohonan, bagaimanapun, Konvensyen 1961 menetapkan syarat-syarat luar yang Negara-negara boleh tetapkan ke atas kelayakan seseorang kanak-kanak untuk memohon kerakyatan. Senarai-senarai syarat-syarat yang dibenarkan, seperti yang terkandung dalam Artikel 1(2), adalah seperti berikut:

- Satu syarat bahawa permohonan tersebut dikemukakan semasa tempoh “bermula tidak lebih dari umur lapan belas tahun dan berakhir tidak awal dari umur dua puluh satu tahun” (Artikel 1(2)(a)).
- Satu syarat kediaman biasa dalam Negara Pejanji untuk tempoh tetap, “tidak melebihi lima tahun sebaik sebelum permohonan atau sepuluh tahun keseluruhan” (Article 1(2)(b)).
- Larangan berdasarkan rekod jenayah (Article 1(2)(c)).
- Syarat bahawa individu tersebut telah sentiasa berada dalam keadaan tanpa kewarganegaraan (Article 1(2)(d)).

Sebuah Negara Pejanji tidak boleh, sebagai contoh, menghadkan penganugerahan kerakyatannya kepada kanak-kanak yang mana ibu bapanya merupakan penduduk sah Negara tersebut. Hak kanak-kanak untuk memperoleh kerakyatan Negara Pejanji hendaklah dipastikan bebas dari status perundangan ibu bapanya.

⁷ Lihat Suruhanjaya Hak Asasi Manusia UN, *Ulasan Umum 17 mengenai Artikel 24* (Hak-hak Kanak-kanak), 7 April 1989, paras 7 – 8, di: www.refworld.org/docid/45139b464.html.

⁸ Lihat, cth. *Piagam Afrika mengenai Hak-hak dan Kebajikan Kanak-kanak*, Artikel 6(2); *Perjanjian mengenai Hak-hak Kanak-kanak dalam Islam*, Artikel 7(1).

⁹ Lihat UNHCR, *Kertas amalan-amalan baik – Tindakan 7: Memastikan pendaftaran kelahiran bagi mencegah tanpa kewarganegaraan*, November 2017, boleh didapati di: www.refworld.org/docid/5a0ac8f94.html.

¹⁰ Lihat UNHCR, *Kertas amalan-amalan baik – Tindakan 2*, supra.

Walaupun tidak diwajibkan oleh Konvensyen 1961, undang-undang yang menganugerahkan kerakyatan secara automatik semasa kelahiran dianggap sebagai amalan terbaik.¹¹ Ia selaras dengan prinsip “*kepentingan terbaik kanak-kanak tersebut*”, seperti yang digariskan dalam Artikel 3 dan 7 CRC, dan prinsip mengelakkan tanpa kewarganegaraan, satu prinsip yang sesetengah menganggap sebagai memperoleh status undang-undang antarabangsa yang lazim.¹² Jika sesebuah Negara memilih untuk menganugerahkan kerakyatannya dengan permohonan, pengenalan sebarang syarat yang dibenarkan di bawah Artikel 1(2) Konvensyen 1961 hendaklah tidak mempunyai kesan yang menjadikan kanak-kanak tersebut tanpa kewarganegaraan untuk tempoh masa yang lama.¹³

Sebagai contoh perlindungan automatik untuk kanak-kanak yang tanpa kewarganegaraan boleh dijumpai dalam **Guinea-Bissau**, yang mana Undang-undang Kerakyatan (dipinda pada 2010) memperuntukkan: “*É cidadão guineense de origem... O individuo nascido no território nacional quando não possui outra nacionalidade*” (terjemahan tidak rasmi: “Seorang warganegara Guinea ialah... sesiapa sahaja yang dilahirkan dalam kawasan ini dan tidak mempunyai mana-mana kerakyatan lain”).¹⁴ Sama juga, Undang-undang Kewarganegaraan **Bulgaria**, dipinda pada Februari 2013, menyatakan bahawa “warganegara Bulgaria mengikut tempat kelahiran ialah setiap orang yang dilahirkan dalam kawasan Republik Bulgaria yang tidak memperoleh kewarganegaraan lain melalui asal usul”.¹⁵

Peruntukan-peruntukan ini meliputi dengan baik semua kanak-kanak yang lahir dalam kawasan mereka “yang mana jika tidak kanak-kanak tersebut tiada kewarganegaraan”, tanpa menghadkan penerapannya kepada ibu bapa tanpa kewarganegaraan atau ibu bapa yang merupakan penduduk sah kawasan Negara tersebut. Mereka juga mengelakkan kesulitan menerapkannya hanya kepada kanak-kanak tanpa hak sah atau kelayakan untuk kerakyatan lain, memandangkan undang-undang antarabangsa mentakrifkan seseorang tanpa kewarganegaraan adalah seseorang yang tidak dianggap sebagai warganegara oleh mana-mana Negara *di bawah operasi undang-undangnya*,¹⁶ satu penilaian dibuat pada masa kini, bukan sebagai satu ramalan atau amalan sejarah.¹⁷

Negara-negara Pejanji boleh memilih untuk meletakkan prosedur permohonan daripada menganugerahkan kerakyatan secara automatik kepada kanak-kanak yang lahir dalam kawasan mereka yang mana jika kanak-kanak tersebut tiada kewarganegaraan. Negara-negara tersebut hendaklah memberikan maklumat terperinci kepada ibu bapa yang terlibat akan kemungkinan untuk memperoleh kerakyatan, bagaimana untuk memohon dan apakah syarat-syarat yang perlu dipenuhi.¹⁸

2. Menganugerahkan kerakyatan kepada kanak-kanak yang dilahirkan oleh warganegara di luar negara yang mana jika tidak kanak-kanak tersebut tiada kewarganegaraan

¹¹ Lihat UNHCR, *Garis panduan tanpa kewarganegaraan No. 4: Memastikan hak setiap kanak-kanak untuk memperoleh kerakyatan melalui Artikel 1 – 4 Konvensyen 1961 Pengurangan Tanpa Kewarganegaraan*, 21 Disember 2012, HCR/GS/12/04, boleh didapati di: www.refworld.org/docid/50d460c72.html

¹² *Laporan penjelasan kepada konvensyen Eropah akan kerakyatan (ECN), yang mengkanunkan prinsip ini dalam Artikel 4(b), merujuk kepada kewajipan mengelakkan tanpa kewarganegaraan sebagai sebahagian dari undang-undang antarabangsa lazim*. Lihat ECN, ETS No. 166, 1997, para. 33: <https://rm.coe.int/16800ccde7>.

¹³ Lihat UNHCR, *Garis panduan tanpa kewarganegaraan No. 4*, *supra*, para. 11.

¹⁴ *Lei da Nacionalidade, Lei No. 6/2010*, Artikel 5.

¹⁵ Undang-undang kewarganegaraan Bulgaria (kali terakhir dipinda Februari 2013), Artikel 10.

¹⁶ Artikel 1, *Konvensyen 1954 UNHCR mengenai Status Orang-orang Tanpa Kewarganegaraan*.

¹⁷ Lihat UNHCR, *Buku Panduan Mengenai Perlindungan Orang-orang Tanpa Kewarganegaraan*, 30 Jun 2014, para. 50, boleh didapati di: www.refworld.org/docid/53b676aa4.html

¹⁸ Lihat UNHCR, *Garis panduan tanpa kewarganegaraan No. 4*, *supra*, paras 53 – 54.

Konvensyen 1961 menetapkan satu kewajipan bagi Negara-negara Pejanji untuk melanjutkan kerakyatan kanak-kanak yang dilahirkan oleh salah satu dari warganegara mereka di luar negara sekiranya jika tidak kanak-kanak tersebut menjadi tanpa kewarganegaraan. Kebanyakan Negara memberikan pemindahan kerakyatan melalui keturunan (prinsip jus sanguinis). Bagaimanapun, pemindahan tersebut kadang-kala datang dengan beberapa syarat tertentu – kebiasaannya sangat mengehadkan – yang boleh menjejaskan kebolehan kanak-kanak yang lahir di luar negara untuk mewarisi kerakyatan ibu bapanya.

Undang-undang kerakyatan **Brazil** merupakan satu contoh pembaharuan positif berhubung perkara ini. Pada 1994, parlimen Brazil telah meluluskan satu pindaan terhadap Perlembagaan dengan syarat bahawa anak-kanak kelahiran warganegara Brazil di luar negara boleh menjadi warganegara Brazil hanya jika mereka datang “untuk bermastautin dalam Republik Persekutuan Brazil dan memilih atau telah memilih kerakyatan Brazil”.¹⁹

Pada 2007, berikutan kempen berterusan oleh persatuan sivil, media dan ahli-ahli politik, parlimen Brazil menggantikan undang-undang ini dengan satu peruntukan baru yang membolehkan kanak-kanak tanpa kewarganegaraan yang dilahirkan di luar negara oleh ibu atau ayah berwarganegara Brazil untuk memperoleh kerakyatan Brazil hanya dengan pendaftaran di konsulat Brazil.²⁰ Satu pindaan perlembagaan pada 2007 memastikan bahawa keadaan tanpa kewarganegaraan akan dicegah dengan peruntukan pemindahan khusus yang memberikan hak kepada semua kanak-kanak sedia ada tanpa kewarganegaraan untuk memperoleh kewarganegaraan Brazil.²¹

3. Kerakyatan kanak-kanak terdampar

Artikel 2 dari Konvensyen 1961 mewajibkan Negara-negara Pejanji untuk melanjutkan kerakyatan kepada kanak-kanak yang ditinggalkan yang mana ibu bapanya tidak boleh dikenal pasti (“kanak-kanak terdampar”). Kategori ini juga termasuk kanak-kanak yang kekurangan hubungan ibu bapa yang sah dalam keadaan yang berkaitan – sebagai contoh, kerana kanak-kanak tersebut lahir luar nikah dan tidak diiktiraf oleh bapa atau ibunya.

Undang-undang Kerakyatan **Iraq** Mac 2006 memberikan contoh yang baik mengenai keselarasan dengan Artikel 2: “Seseorang itu akan dianggap sebagai orang Iraq sekiranya (b) dia dilahirkan di Iraq oleh ibu bapa yang tidak diketahui. Seseorang kanak-kanak terdampar di Iraq hendaklah, dengan ketiadaan bukti untuk membuktikan sebaliknya, dianggap telah lahir di sini.”

Dari segi siapa yang layak untuk dipanggil sebagai “kanak-kanak terdampar”, Perlembagaan **Kenya** 2010 menyatakan bahawa: “Seseorang kanak-kanak yang dijumpai di Kenya yang mana, atau kelihatan seperti, kurang dari lapan tahun, dan kerakyatannya dan ibu bapanya tidak diketahui, dianggap sebagai warganegara melalui kelahiran.”²²

Konvensyen 1961 tidak mentakrifkan satu had umur yang mana seseorang kanak-kanak tidak boleh dianggap sebagai kanak-kanak terdampar, tetapi Negara-negara digalakkan untuk mengiktiraf status tersebut sehingga ke umur dewasa. Sekurang-kurangnya, perlindungan untuk kanak-kanak terdampar juga patut terguna pakai kepada semua kanak-kanak muda yang tidak boleh lagi berkomunikasi dengan tepat mengenai maklumat berhubung identiti ibu bapa

¹⁹ Pindaan Perlembagaan No. 3 pada 1994.

²⁰ Pindaan Perlembagaan 54/07 pada 20 September 2007, Art. 12.

²¹ Pindaan Perlembagaan 54/07 pada 20 September 2007, Art. 12(c). Pesuruhjaya Tinggi UN untuk Pelarian (UNHCR), *Kertas amalan-amalan baik – Tindakan 1: Menyelesaikan situasi-situasi besar tanpa kewarganegaraan yang sedia ada*, 23 Februari 2015, boleh didapati di: www.refworld.org/docid/54e75a244.html

²² Perlembagaan 2010, Art. 14(4).

mereka atau tempat kelahiran mereka,²³ selari dengan prinsip kepentingan terbaik kanak-kanak tersebut.

Apa yang penting, kerakyatan yang diperolehi oleh kanak-kanak terdampar mengikut Artikel 2 Konvensyen 1961 hanya boleh hilang jika ianya dibuktikan bahawa kanak-kanak tersebut mempunyai kerakyatan Negara lain. Sebagai contoh, mengikut Undang-undang Kerakyatan **Mesir**, seperti yang dipinda pada 2004, seseorang orang Mesir ialah: "Sesiapa yang lahir di Mesir kepada ibu bapa yang tidak diketahui. Kanak-kanak terdampar di Mesir akan dianggap sebagai lahir dalam Mesir melainkan dibuktikan sebaliknya."²⁴ Bagaimanapun, Negara-negara boleh mewujudkan peruntukan-peruntukan yang boleh membenarkan kanak-kanak untuk menyimpan kerakyatan yang diberikan kepada mereka semasa mereka dijumpai. Seseorang kanak-kanak yang lahir atau dijumpai dalam kawasan **Bosnia dan Herzegovina**, contohnya, memperoleh kerakyatan tersebut jika "*kedua-dua ibu bapa tidak diketahui atau kewarganegaraannya tidak diketahui atau merupakan tanpa kewarganegaraan, atau jika kanak-kanak tersebut tanpa kewarganegaraan*".²⁵

Sumber rujukan utama

1. Konvensyen Pengurangan Tanpa Kewarganegaraan.
2. Konvensyen Hak-hak Kanak-kanak.
3. UNHCR, *Kertas amalan-amalan baik – Tindakan 1: Menyelesaikan situasi-situasi besar tanpa kewarganegaraan yang sedia ada*, 23 Februari 2015, boleh didapati di: www.refworld.org/docid/54e75a244.html.
4. UNHCR, *Kertas amalan-amalan baik – Tindakan 2: Memastikan tiada kanak-kanak dilahirkan tanpa kewarganegaraan*, 20 Mac 2017, boleh didapati di: www.refworld.org/docid/58cfab014.html.
5. UNHCR, *Panduan tanpa kewarganegaraan. 4: Memastikan setiap hak kanak-kanak untuk memperoleh kerakyatan melalui Artikel 1 – 4 Konvensyen 1961 Pengurangan Tanpa Kewarganegaraan*, 21 Disember 2012, HCR/GS/12/04, boleh didapati di: www.refworld.org/docid/50d460c72.html.

²³ Lihat UNHCR, *Garis Panduan Tanpa Kewarganegaraan no. 4*, supra, para. 57-58.

²⁴ Undang-undang No. 154 Meminda Beberapa Peruntukan Undang-Undang No.26 dari 1975 Berhubung Kerakyatan Orang Mesir, Art. 2(2).

²⁵ Undang-undang Kewarganegaraan Bosnia dan Herzegovina, *Warta Rasmi* nos. 4/97, 13/99, 41/02, 6/03, 14/03, 82/05, 43/09, 76/09, 87/131, Art. 7 yang disatukan (terjemahan tidak rasmi).

Kesamaan jantina dalam undang-undang kerakyatan

Pengenalan

Ketaksamaan jantina dalam undang-undang kerakyatan boleh membawa kepada keadaan tanpa kewarganegaraan dalam kalangan orang dewasa dan juga kanak-kanak. Undang-undang sedemikian tidak konsisten dengan kewajipan-kewajipan Negara di bawah undang-undang antarabangsa, yang memberikan layanan sama rata kepada wanita dan lelaki.²⁶

Negara-negara Peserta *Konvensyen Penghapusan Semua Bentuk Diskriminasi Terhadap Wanita* (CEDAW) mempunyai kewajipan yang jelas untuk menganugerahkan wanita dan lelaki hak yang sama rata berhubung kedua-dua pemindahan kerakyatan dari ibu bapa dan kepada pasangan. Di bawah Artikel 9(1) CEDAW, Negara-negara Peserta diwajibkan untuk “menganugerahkan hak-hak sama rata dengan lelaki kepada wanita untuk memperoleh, mengubah atau mengekalkan kerakyatan mereka”. Secara khususnya, “mereka akan memastikan...bahawa kedua-dua perkahwinan dengan orang asing atau perubahan kerakyatan oleh suaminya semasa perkahwinan tidak akan secara automatik mengubah kerakyatan isteri, membuatnya tanpa kewarganegaraan atau dipaksa kerakyatan suami ke atasnya”.

Di bawah Artikel 9(2) CEDAW, “Negara-negara Peserta hendaklah menganugerahkan wanita hak-hak yang sama rata dengan lelaki berhubung kerakyatan anak-anak mereka”. *Suruhanjaya Penghapusan Diskriminasi Terhadap Wanita telah menyatakan bahawa* “[u]ndang-undang kerakyatan yang menganugerahkan kerakyatan melalui keturunan sebelah bapa sahaja melanggar Artikel 9(2) dan mungkin boleh menyebabkan kanak-kanak tersebut tanpa kewarganegaraan” yang mana bapanya tanpa kewarganegaraan, tidak diketahui, tidak berkahwin dengan ibunya, tidak mahu untuk memenuhi langkah-langkah pentadbiran untuk memberikan kerakyatannya atau tidak boleh memindahkan kerakyatannya kepada kanak-kanak tersebut.²⁷ Untuk mengurangkan risiko tanpa kewarganegaraan dan mematuhi norma anti-diskriminasi antarabangsa, Negara-negara patut mengiktiraf hak ibu untuk memindahkan kerakyatan mereka kepada anak-anak mereka atas dasar yang sama rata dengan bapanya.

Tambahan lagi, *Konvensyen Bangsa-bangsa Bersatu mengenai Hak-hak Kanak-kanak* (CRC) memerlukan Negara-negara Pesera untuk mengambil tindakan mengikut *kepentingan terbaik kanak-kanak* tersebut.²⁸ Berhubung pemerolehan kerakyatan, adalah menjadi kepentingan

²⁶ Tanggungjawab bukan diskriminasi, satu norma jus cogens, yang disemadikan dalam Artikel 7 *Pengisytiharan Unveirsal Hak Asasi Manusia* (UDHR) serta Artikel 26 *Perjanjian Antarabangsa Hak-hak Sivil dan Politik* (ICCPR). Artikel Biasa 3 ICCPR dan Perjanjian antarabangsa hak-hak ekonomi, sosial dan budaya (ICESCR) secara khusus menyatakan kesamarataan antara lelaki dan wanita dalam menikmati semua hak.

²⁷ Suruhanjaya UN Penghapusan Diskriminasi Terhadap Wanita (CEDAW), *Saranan umum No. 32 mengenai dimensi berkaitan jantina status pelarian, suaka, kerakyatan dan tanpa kewarganegaraan wanita*, 5 November 2014, CEDAW/C/GC/32, para. 61, boleh didapati di: www.refworld.org/docid/54620fb54.html

²⁸ Artikel 3(1) CRC menyebut: “Semua tindakan berhubung kanak-kanak, sama ada diambil oleh institusi kebajikan sosial awam atau swasta, mahkamah undang-undang, pihak berkuasa pentadbiran atau badan perundangan, kepentingan terbaik kanak-kanak tersebut akan menjadi pertimbangan utama.”

terbaik kanak-kanak tersebut untuk Negara membenarkan kedua-dua ibu dan ayah, tidak mengira status perundangan atau perkahwinan mereka, untuk memindahkan kerakyatan mereka kepada anak-anak mereka atas dasar yang sama rata. Pembaharuan untuk menerapkan kesamaan jantina boleh sentiasa dicapai melalui perubahan mudah terhadap perumusan undang-undang kerakyatan, dan sememangnya terdapat kemahuan dan komitmen yang meningkat oleh Negara-negara untuk mengambil tindakan positif berhubung perkara ini. Sejak pelancaran Pelan Tindakan Global UNHCR, beberapa Negara telah menjalankan pembaharuan untuk menghapuskan diskriminasi jantina dalam penganugerahan dan pemindahan kewarganegaraan.²⁹

Contoh undang-undang dan amalan-amalan baik

Bahagian ini menunjukkan contoh-contoh peruntukan perundangan yang memastikan kesamaan jantina dalam hal-hal kerakyatan.

1. Pemindahan kerakyatan ibu bapa

Artikel 9(2) CEDAW menubuhkan kewajipan untuk Negara-negara untuk menghapuskan peruntukan yang berunsur ketaksamaan jantina berkaitan dengan pemindahan kerakyatan dari ibu bapa ke kanak-kanak. Kewajipan yang sama disokongi oleh prinsip kepentingan terbaik kanak-kanak yang terdapat dalam Artikel 3 CRC.

Beberapa Negara telah baru-baru ini membaharui undang-undang kerakyatan mereka mengikut piawaian antarabangsa ini. Sebagai contoh, **Madagaskar, Senegal, Morocco** dan **Mesir** semuanya pada suatu ketika dahulu menghadkan pemindahan kerakyatan dari sebelah bapa, melainkan bapa tersebut tanpa kewarganegaraan, tidak diketahui atau tidak boleh membuktikan tali persaudaraan dengan kanak-kanak tersebut. Berikutan pembaharuan undang-undang di negara-negara ini, ibu dan bapa boleh memindahkan kerakyatan mereka kepada anak-anak mereka atas dasar yang sama. Undang-undang Senegal 2013 yang dipinda menyatakan: ‘Mana-mana kanak-kanak yang dilahirkan sebagai keturunan langsung seorang warganegara Senegal merupakan seorang warganegara Senegal’.³⁰

Dalam rumusan yang sedikit berbeza, undang-undang berkaitan di Madagaskar, seperti yang dipinda pada 2017 memperuntukkan: “*Est malagasy, l’enfant né d’un père et/ou d’une mère Malagasy*” (terjemahan tidak rasmi: “Kanak-kanak yang lahir dari ayah dan/atau ibu seorang Malagasy merupakan seorang Malagasy”).³¹ Bukan sahaja peruntukan-peruntukan baru tersebut menghapuskan diskriminasi jantina, tetapi ia juga menambah kejelasan dan kemudahan pada undang-undang tersebut.

²⁹ Untuk gambaran keseluruhan perubahan terkini pada undang-undang kerakyatan beberapa negara, lihat UNHCR, *Nota Latar Belakang akan kesamaan jantina, undang-undang kerakyatan dan tanpa kewarganegaraan 2018*, 8 Mac 2018, didapati di: www.refworld.org/docid/5aa10fd94.html. Untuk penerangan Tindakan 3 UNHCR untuk menghapuskan diskriminasi jantina dalam undang-undang kerakyatan, lihat UNHCR, *Kertas amalan-amalan baik – Tindakan 3: Membuang diskriminasi jantina dari undang-undang kerakyatan*, 6 Mac 2015, boleh didapati di: www.refworld.org/docid/54f8377d4.html.

³⁰ *Loi n° 2013-05* bertarikh 8 Julai 2013 *portant modification de la loi n° 61-10 du 7 mars 1961 déterminant la nationalité*, 8 Julai 2013, Art. 5, didapati di: www.refworld.org/docid/51ed5ef14.html

³¹ *Loi n°2 016-038 modifiant et complétant certaines dispositions de l’Ordonnance n° 60-064 du 22 juillet 1960 portant Code de la nationalité malagasy*, 25 Januari 2017 (berkuat kuasa 8 Mei 2017), Art. 9, boleh didapati di: <http://docplayer.fr/46645663-Loi-n-modifiant-et-complétant-certaines-dispositions-de-l-ordonnance-n-du-22-juillet-1960-portant-code-de-la-nationalite-malagasy.html>

Dalam sesetengah Negara, peralihan kepada undang-undang neutral jantina bagi pemindahan kerakyatan kepada anak-anak telah berlaku bersama dengan penghapusan syarat-syarat yang mengehend dan kompleks yang perlu dipenuhi oleh kanak-kanak yang dilahirkan di luar negara dan/atau luar nikah untuk memperoleh kerakyatan. **Sierra Leone** merupakan salah satu contoh. Mengikut undang-undang kewarganegaraan lama 1973, wanita Sierra Leone hanya boleh memindahkan kerakyatan mereka kepada anak-anak mereka yang dilahirkan di luar negara jika kanak-kanak tersebut tidak memperolehi kewarganegaraan Negara lain.³² Di bawah Akta Kewarganegaraan 2017 baru tersebut, wanita dan lelaki mempunyai hak yang sama untuk memindahkan kerakyatan kepada anak-anak mereka yang dilahirkan dalam atau luar negara. Ia menyatakan: "Setiap orang yang dilahirkan di luar Sierra Leone pada atau selepas hari kesembilan belas April 1971, dari **bapa atau ibu** jika bukan disebabkan kematiannya, dulunya pernah atau akan menjadi warganegara Sierra Leone dengan peruntukan bahagian 2, 3 dan 4, merupakan warganegara Sierra Leone dengan kelahiran."³³

Sama juga, di **Kenya**, Akta Kewarganegaraan dan Imigrasi 2001 yang dipinda, yang menjejak Perlembagaan 2010, menetapkan bahawa: "Seseorang yang dilahirkan **di luar** Kenya akan menjadi warganegara dengan kelahiran sekiranya pada tarikh kelahiran orang tersebut, **ibu atau bapanya** dahulunya atau merupakan warganegara dengan kelahiran."³⁴ Peruntukan ini menggantikan Bahagian 90 Perlembagaan sebelum ini, yang menyatakan: "Seseorang yang dilahirkan di luar Kenya selepas 11 Disember, 1963 akan menjadi warganegara Kenya pada tarikh kelahirannya jika pada tarikh tersebut ayahnya merupakan warganegara Kenya."³⁵

Di **Denmark**, proses pembaharuan membawa kepada kesamaan mengenai kebolehan bapa untuk memindahkan kerakyatannya kepada anak-anak yang lahir luar nikah dan di luar negara. Sehingga Julai 2014, semua anak-anak ibu bapa Denmark (bapa atau ibu) sekarang memperoleh kewarganegaraan Denmark secara automatik semasa kelahiran.³⁶ Sama juga, peruntukan berkaitan yang diterapkan di **Madagaskar**, pada 2017,³⁷ menggantikan peruntukan Kod Kerakyatan Madagaskar 1960,³⁸ yang mana kanak-kanak yang lahir luar nikah dari ibu orang asing dan ayah Madagaskar dinafikan hak kelahiran kewarganegaraan automatik.³⁹

2. Pemindahan kerakyatan pasangan

Artikel 5 Konvensyen 1961 melarang kehilangan kerakyatan akibat dari perubahan status peribadi melainkan orang tersebut mempunyai atau memperoleh kerakyatan lain. Untuk tujuan Artikel 5, perubahan peribadi termasuk keadaan-keadaan seperti perkahwinan dan

³² Akta Kewarganegaraan Sierra Leone, 1973, 24 Mei 1973, didapati di: www.refworld.org/docid/3ae6b50610.html, seperti yang dipinda oleh Akta Kewarganegaraan Sierra Leone (Pindaan), 2006, No. 11 2006, 26 Oktober 2006 (Bahagian II, Seksyen 5 dan 6), didapati di: www.refworld.org/docid/481596b42.html

³³ Rang Undang-undang Pindaan Kewarganegaraan Sierra Leone 2017, didapati di: <http://citizenshiprightsafrika.org/wp-content/uploads/2017/06/Sierra-Leone-Citizenship-Amendment-Bill-2017.pdf>

³⁴ Perlembagaan Kenya, 27 Ogos 2010, didapati di: www.refworld.org/docid/4c8508822.html

³⁵ Perlembagaan Kenya (Edisi semakan semula (2001)(1998)), 2001, didapati di: www.refworld.org/docid/47162cfc2.html

³⁶ *Automatisk erhvervelse af dansk statsborgerskab*, didapati di: <http://uim.dk/arbejdsomrader/statsborgerskab/danske-statsborgere-1/automatisk-erhvervelse-af-dansk-statsborgerskab>

³⁷ *Loi n° 2016-038*, Art. 9, *supra*.

³⁸ *Ordonnance n° 60 - 064 du 22 juillet 1960 portant Code de la nationalité malgache* (J.O. n° 111 du 23.07.60 p. 1305), modifiée par la loi n° 61-052 du 13 décembre 1961 (J.O. n° 201 du 23.12.61, p. 2260), la loi n° 62-005 du 6 juin 1962 J.O. n° 228 du 16.06.62, p. 1075), l'ordonnance n° 73-049 du 27 août 1973 (J.O. n° 934 E.S. du 27.08.73, p. 2713) et par la loi n° 95-021 du 18 septembre 1995 (J.O. n° 2341 du 01.01.96, p. 3, 13). [Madagascar], 1 Januari 1996, Art. 10, didapati di: www.refworld.org/docid/4f5473682.html.

³⁹ UNHCR Nota latar belakang kesamaan jantina, undang-undang kewarganegaraan dan tanpa kewarganegaraan 2014, *supra*.

penamatan perkahwinan. Artikel 5(1) dilengkapi oleh Artikel 9(1) CEDAW.⁴⁰ Mengikut Suruhanjaya Penghapusan Diskriminasi Terhadap Wanita, Artikel 9(1) CEDAW memerlukan Negara-negara Pejanji untuk menahan diri dari menggubal peruntukan-peruntukan yang meletakkan wanita berisiko tanpa kewarganegaraan selepas perkahwinan. Ianya agak biasa untuk Negara-negara mempunyai undang-undang yang mengikat kerakyatan seseorang wanita kepada suaminya. Di sesetengah Negara, seseorang wanita secara automatik kehilangan kerakyatannya selepas perkahwinan dengan orang asing, dengan tanggapan bahawa dia akan dengan serta merta mengambil kewarganegaraan suaminya. Wanita di negara-negara yang mana tiada perlindungan yang selari dengan Artikel 5 Konvensyen 1961 berada dalam risiko tanpa kewarganegaraan, kerana kebanyakan negara tidak menganugerahkan kewarganegaraan automatik kepada pasangan warganegaranya.⁴¹

Undang-undang yang menyebabkan kewarganegaraan seseorang wanita bergantung pada suaminya meletakkannya dalam risiko tanpa kewarganegaraan dalam pelbagai cara. Sebagai contoh, apabila suaminya kehilangan kewarganegaraan, mengubah kerakyatannya atau menjadi tanpa kewarganegaraan – atau apabila perkahwinan tersebut berakhir dengan penceraian atau perpisahan – wanita tersebut juga boleh kehilangan kerakyatannya, jika tiada perlindungan yang sesuai.⁴²

Model undang-undang kerakyatan yang mencerminkan norma antarabangsa mengenai bukan diskriminasi dan membantu mengelakkan tanpa kewarganegaraan mempunyai ciri-ciri berikut:

1. Peruntukannya terguna pakai secara sama rata pada wanita dan lelaki tanpa sebarang diskriminasi; ia membenarkan wanita untuk memindahkan kerakyatannya kepada pasangan mereka, sebagai contoh, atas dasar yang sama seperti lelaki.⁴³
2. Ia membenarkan setiap pasangan untuk memilih sama ada sebarang perubahan dalam status peribadi memberi kesan kepada kerakyatannya, bertentangan dengan kehilangan kerakyatan secara automatik akibat dari perubahan status perkahwinan, sebagai contoh.⁴⁴
3. Ia membuatkan sebarang kehilangan kerakyatan hasil dari perubahan dalam status peribadi bersyarat dengan pemilikan atau pemerolehan kerakyatan lain.
4. Ia menetapkan syarat-syarat naturalisasi yang boleh dicapai secara sama rata oleh wanita dan lelaki.⁴⁵

Pembaharuan pasca-2005 terhadap undang-undang kerakyatan di **Algeria** memberikan contoh pembaharuan positif. Sebagai tindak balas terhadap kempen berterusan yang dipimpin oleh para wanita, presiden negara tersebut mengeluarkan satu dekri, yang kemudiannya disahkan oleh parlimen, membenarkan wanita untuk memindahkan kewarganegaraan Algeria kepada pasangan warganegara asing mereka. Peruntukan baru neutral-jantina Kod Kerakyatan Algeria menyebut: *“La nationalité algérienne peut s’acquérir par le mariage avec un algérien ou avec une algérienne, par décret dans les conditions suivantes...”* (terjemahan tidak rasmi:

⁴⁰ UNHCR, *Mesyuarat Pakar – Mentafsir Konvensyen Tanpa Kewarganegaraan 1961 dan mengelakkan tanpa kewarganegaraan akibat dari kehilangan atau penafian kerakyatan (Keputusan Tunis)*, Mac 2014, paras 33 – 34, didapati di: www.refworld.org/docid/533a754b4.html

⁴¹ CEDAW, *Saranan Umum No. 32, supra*, para. 54.

⁴² *Ibid.*, para. 60.

⁴³ *Ibid.*, para. 54, 62.

⁴⁴ *Ibid.*, para. 63.

⁴⁵ *Ibid.*, para. 62.

“Kerakyatan Algeria boleh diperoleh dengan dekri melalui perkahwinan dengan seorang lelaki atau wanita Algeria, dengan syarat-syarat berikut...”).⁴⁶

Satu gerakan lain terhadap kesamaan jantina dalam undang-undang kerakyatan berlaku di **Senegal**. Pada Jun 2013, Parlimen Senegal telah meminda perundangan berdiskriminasi sebelum ini untuk mewujudkan hak wanita Senegal, atas dasar yang sama seperti lelaki, untuk memindahkan kerakyatan mereka kepada pasangan warganegara asing. Artikel 7 Kod Kerakyatan sekarang memperuntukkan: “*L'étranger qui épouse une sénégalaise ou l'étrangère qui épouse un sénégalais acquiert, à sa demande, la nationalité sénégalaise après cinq ans de vie commune à compter de la célébration ou de la constatation du mariage...*” (terjemahan tidak rasmi: “Orang asing yang mengahwini wanita atau lelaki Senegal memperoleh, dengan permohonan, kerakyatan Senegal selepas lima tahun hidup berkahwin dikira dari hari perayaan atau pengiktirafan perkahwinan tersebut ...”).⁴⁷

Di **Kenya**, satu proses pindaan yang sama telah membawa undang-undang kerakyatan negara tersebut selari dengan piawaian antarabangsa. Di bawah Perlembagaan 1969, hanya lelaki Kenya boleh menyerahkan kerakyatan mereka kepada pasangan bukan warganegara. Perlembagaan 2010 sejak itu telah mewujudkan syarat-syarat naturalisasi sama rata untuk para isteri dan suami warganegara Kenya. Di bawah undang-undang baru tersebut: “Seseorang yang telah berkahwin dengan seorang warganegara untuk tempoh sekurang-kurangnya tujuh tahun berhak untuk memohon didaftarkan sebagai warganegara.”⁴⁸

Gerakan ke arah peruntukan-peruntukan neutral jantina dalam undang-undang kerakyatan merupakan satu perkembangan positif, dan semua Negara digalakkan untuk memperbaharui perundangan mereka selari dengan CEDAW Artikel 9(1) dan 9(2). Bagaimanapun, kesamaan jantina tidak memastikan perlindungan penuh dari tanpa kewarganegaraan semasa perkahwinan. Sememangnya, Negara-negara digalakkan untuk mewujudkan proses naturalisasi yang boleh diguna pakai untuk kedua-dua jantina yang sangat kurang membebaskan selepas perkahwinan. Khususnya, peruntukan yang melindungi pasangan yang dinaturalisasikan dari kehilangan kewarganegaraan kemudiannya selepas perubahan status perkahwinan memberikan perlindungan lebih baik dari tanpa kewarganegaraan.

⁴⁶ Algérie: Ordonnance n° 70-86 du 15 décembre 1970 portant code de la nationalité algérienne modifiée et complétée par Ordonnance n° 05-01 du 27 février 2005, Art. 9, boleh didapati di: https://droit.mjustice.dz/code_nation_alger.pdf

⁴⁷ Loi 2013-05 dated 8 July 2013 portant modification de la loi n° 61-10 du 7 mars 1961 déterminant la nationalité, 8 Julai 2013, didapati di: www.refworld.org/docid/51ed5ef14.html

⁴⁸ Perlembagaan Kenya, 27 Ogos 2010, Art. 15(1), didapati di: www.refworld.org/docid/4c8508822.html

Sumber rujukan utama

1. *Konvensyen Penghapusan Semua Bentuk Diskriminasi Terhadap Wanita (CEDAW), Artikel 9.*
2. *Konvensyen Pengurangan Tanpa Kewarganegaraan.*
3. Suruhanjaya UN Penghapusan Diskriminasi Terhadap Wanita (CEDAW), *saranan Umum No. 32 berkenaan dimensi berhubung jantina status pelarian, suaka, kerakyatan dan tanpa kewarganegaraan wanita*, 5 November 2014, CEDAW/C/ GC/32, para. 61, didapati di: www.refworld.org/docid/54620fb54.html
4. UNHCR, *Kertas amalan-amalan baik – Tindakan 3: Membuang diskriminasi jantina dari undang-undang kerakyatan*, 6 Mac 2015, didapati di: www.refworld.org/docid/54f8377d4.html.
5. UNHCR, *Nota Latar Belakang berkenaan kesamaan jantina, undang-undang kerakyatan dan tanpa kewarganegaraan 2018*, 8 Mac 2018, didapati di: www.refworld.org/docid/5aa10fd94.html

Prosedur-prosedur penentuan tanpa kewarganegaraan dan naturalisasi terbantu

Pengenalan

Mewujudkan prosedur-prosedur penentuan tanpa kewarganegaraan

Konvensyen 1954 berhubung Status Orang-orang Tanpa Kewarganegaraan (Konvensyen 1954) mewajibkan Negara-negara Peserta untuk memastikan satu tahap layanan yang standard untuk orang-orang tanpa kewarganegaraan dalam bidang kuasa mereka. Sebagai contoh, Artikel 16 menetapkan hak orang tanpa kewarganegaraan kepada “akses bebas kepada Mahkamah Undang-undang di kawasan semua Negara-negara Pejanji”, dan Artikel 25 menjamin orang-orang tanpa kewarganegaraan akses kepada bantuan pentadbiran dalam memperoleh “dokumen-dokumen atau sijil-sijil yang biasanya dihantar kepada orang asing oleh atau melalui pihak berkuasa kebangsaan mereka”.

Untuk memenuhi kewajipan-kewajipan ini, Negara-negara hendaklah mempunyai kebolehan untuk mengenal pasti orang-orang tanpa kewarganegaraan. Kebanyakan Negara telah mewujudkan prosedur-prosedur penentuan tanpa kewarganegaraan (“*Statelessness Determination Procedure – SDP*”) untuk mengenal pasti individu-individu yang memenuhi definisi orang tanpa kewarganegaraan yang ditetapkan dalam Artikel 1(1) Konvensyen 1954,⁴⁹ dan untuk melanjutkannya kepada mereka hak-hak dan perlindungan yang bersesuaian. Mewujudkan prosedur-prosedur yang sedemikian merupakan cara yang paling efektif dan dipercayai untuk Negara-negara Peserta bagi memastikan pematuhan terhadap Konvensyen berhubung perkara ini.

Buku Panduan UNHCR mengenai Perlindungan Orang-orang Tanpa Kewarganegaraan memberikan panduan terperinci kepada Negara-negara tentang bagaimana untuk membangunkan SDP, diambil dari amalan-amalan baik yang dilihat dalam SDP sedia ada serta prosedur-prosedur sama untuk menentukan status pelarian.⁵⁰ Sementara terdapat kelonggaran yang besar untuk Negara-negara menerapkannya ke dalam institusi-institusi kebangsaan dan tradisi perundangan sedia ada, SDP yang adil dan berkesan mempunyai beberapa ciri-ciri penting.

Pertama, populasi terjejas perlu dibenarkan akses kepada SDP. Membolehkan perbezaan dalam sistem dan struktur pentadbiran, pemencaran ke suatu tahap dalam operasi SDP adalah keperluan untuk memastikan bahawa pihak berkuasa dengan mandat untuk menentukan individu-individu tanpa kewarganegaraan ada di seluruh kawasan, termasuk kawasan terpencil. Sebaris dengan itu, maklumat tentang bagaimana untuk memohon untuk penentuan tanpa kewarganegaraan juga hendaklah disebarikan secara meluas, dan perkhidmatan kaunseling juga, jika boleh, diberikan

⁴⁹ Definisi orang tanpa kewarganegaraan ditetapkan dalam Artikel 1(1), sebagai “seseorang yang tidak dianggap sebagai warganegara oleh mana Negara di bawah operasi undang-undangnya”, diiktiraf sebagai peraturan undang-undang antarabangsa lazim.

⁵⁰ Lihat UNHCR, *Buku Panduan mengenai Perlindungan Orang-Orang Tanpa Kewarganegaraan*, supra; dan UNHCR, *Kertas amalan-amalan baik – Tindakan 6: Mewujudkan prosedur-prosedur penentuan tanpa kewarganegaraan untuk melindungi orang tanpa kewarganegaraan*, 11 Julai 2016, boleh didapati di: www.refworld.org/docid/57836cff4.html

kepada para pemohon dalam bahasa yang mereka faham. Tambahan lagi sebarang halangan praktikal atau perundangan untuk mencapai prosedur tersebut hendaklah dihapuskan atau dikurangkan. Sebagai contoh, tarikh tamat permohonan yang ketat dan syarat status perundangan, seperti bukti pendiaman sah, hendaklah dielakkan. **Perancis** dan **Mexico** adalah antara beberapa Negara yang telah mewujudkan SDP yang tidak mengenakan sebarang syarat-syarat terhadap akses kepada prosedur-prosedur seperti ini.⁵¹

Kedua, Buku panduan UNHCR menyarankan yang majoriti beban dalam membuktikan ketiadaan kerakyatan tidak diletakkan pada pemohon, tetapi beban tersebut dikongsi. Pemeriksa negara hendaklah menerapkan pendekatan kerjasama, tidak menentang dalam menyiasat kewarganegaraan asing seseorang.⁵² Negara-negara hendaklah dalam apa-apa keadaan sekali pun menahan dari membuat pertanyaan dengan pihak berkuasa asing sekiranya individu tersebut mendakwa ketakutan akan penganiayaan yang berbasas oleh Negara yang berkenaan. Secara umumnya, piawaian bukti hendaklah selari dengan objektif-objektif kemanusiaan penentuan status tanpa kewarganegaraan dan kesukaran semula jadi dalam membuktikan tanpa kewarganegaraan dalam kes ketiadaan bukti dokumen.⁵³

Ketiga, SDP hendaklah menerapkan jaminan proses hak asas, termasuk akses kepada temu duga individu dengan bantuan guaman dan bantuan penterjemah, hak untuk keputusan yang cepat secara bertulis dengan penerangan tentang alasan-alasan sewajarnya, dan hak untuk merayu penolakan pertama kali sesuatu permohonan tanpa ancaman pengusiran.

Tambahan lagi, prosedur tersebut hendaklah menangani kelemahan dan syarat-syarat tertentu, termasuk perlindungan khusus untuk kanak-kanak, wanita dan orang kurang upaya serta keutamaan pemprosesan, pemberian bantuan guaman terlatih, dan anggapan oleh Negara tersebut mengenai bahagian lebih besar dalam perkongsian beban bukti.⁵⁴

Naturalisasi terbantu

Di bawah Konvensyen 1954, salah satu kewajipan Negara-negara Peserta adalah untuk “memudahkan asimilasi dan naturalisasi orang-orang tanpa kewarganegaraan” (Artikel 32). Selepas mengiktiraf seseorang individu atau satu kumpulan individu sebagai tanpa kewarganegaraan, Negara-negara Pejanji mempunyai tanggungjawab untuk merendahkan halangan untuk mereka menjadi warganegara – khususnya, dengan membuat “semua usaha untuk mempercepatkan proses naturalisasi dan untuk mengurangkan sebanyak mungkin caj-caj dan kos-kos proses tersebut”.⁵⁵

Mengikut peruntukan ini, konvensyen *Eropah mengenai Kerakyatan* (ECN) menyatakan bahawa

⁵¹ Prosedur Perancang boleh dijumpai dalam Article L812 *Kod de l'entrée et du séjour des étrangers et du droit d'asile* didapati di: www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do;jsessionid=DBAF2D87A75F0E48FA43FA49C6DF68D9.tpdila07v_1?idSectionTA=LEGISCTA000030950753&cid-Texte=LEGITEXT000006070158&dateTexte=20160323. Di Mexico satu SDP rasmi telah ditubuhkan mengikut Undang-undang Penghijrahan (2011) dan Peraturan-peraturan (2012) boleh didapati di: www.refworld.org/docid/57836cff4.html, p. 13.

⁵² Lihat UNHCR, *Buku Panduan Perlindungan Orang-Orang Tanpa Kewarganegaraan*, supra, paras 89 – 90.

⁵³ Ibid., paras 91 – 93.

⁵⁴ Ibid., para. 119.

⁵⁵ Konvensyen 1954, Art. 32.

“[s]etiap Negara Peserta hendaklah memudahkan dalam undang-undang dalamannya mengenai pemerolehan kerakyatannya untuk ... orang-orang tanpa kewarganegaraan dan para pelarian yang diiktiraf yang bermastautin dalam kawasannya secara sah dan biasa” (Artikel 6(4)). Sama juga, Tindakan 6 Pelan Tindakan Global untuk Menamatkan Tanpa Kewarganegaraan ke atas Negara-negara untuk menganugerahkan status perlindungan kepada migran tanpa kewarganegaraan (melalui pengwujudan SDP) dan untuk memudahkan naturalisasi mereka.⁵⁶

Contoh undang-undang dan amalan-amalan baik

Naturalisasi terbantu melibatkan penghapusan atau pengurangan halangan perundangan dan praktikal untuk mencapai kewarganegaraan. Setiap Negara mempunyai hak untuk mengenakan syarat-syarat bagi naturalisasi mengikut undang-undang kebangsaan, dengan syarat syarat-syarat tersebut mematuhi piawaian perundangan antarabangsang lazim (cth. bukan diskriminasi). Konvensyen 1954 menggalakkan Negara-negara untuk mengurangkan atau menghapuskan syarat-syarat tersebut untuk orang-orang tanpa kewarganegaraan yang diiktiraf.

Sebagai contoh, yang mana sesebuah Negara biasanya memerlukan para pemohon untuk bermastautin di kawasan tersebut untuk satu tempoh masa yang ditetapkan, untuk memberikan bukit kediaman sah atau untuk menunjukkan kemahiran bahasa kebangsaan, amalan terbaik yang selari dengan Konvensyen 1954 adalah untuk memasukkan piawaian asing dan lebih longgar untuk individu-individu tanpa kewarganegaraan yang diiktiraf dan saudara-maranya.

Beberapa Negara telah menerapkan peruntukan-peruntukan tersebut ke dalam kod-kod kerakyatan mereka. Berikut merupakan beberapa contoh utama.

1. Undang-undang yang mengurangkan syarat-syarat kediaman untuk orang-orang tanpa kewarganegaraan

Greece merupakan salah satu dari jumlah Negara-negara yang semakin meningkat dalam mengurangkan jumlah tempoh kediaman yang diperlukan untuk orang-orang tanpa kewarganegaraan layak untuk naturalisasi. Artikel 5 kod kerakyatan yang diperbaharui (Undang-undang 3838/2010) menyatakan bahawa “seseorang rakyat negara asing yang berhasrat untuk menjadi warganegara Greece dengan naturalisasi hendaklah ... telah bermastautin secara sah di Greece untuk tujuh tahun berturut-turut sebelum penghantaran permohonan untuk naturalisasi”⁵⁷, tetapi juga menyatakan, dalam bahagian (1)(d), bahawa pelarian dan orang-orang tanpa kewarganegaraan yang diiktiraf hanya perlu bermastautin secara sah di Greece untuk tempoh tiga tahun berturut-turut.

Brazil telah menggerakkan undang-undang kerakyatannya ke arah yang sama, menukarkan syarat-syarat kediaman biasa kepada separuh⁵⁸ (dari empat tahun ke dua tahun) untuk kes

⁵⁶ Untuk penjelasan terperinci Tindakan 6 dan contoh-contoh amalan Negara, lihat Pesuruhjaya Tinggi UN untuk Pelarian (UNHCR), *Kertas amalan-amalan baik – Tindakan 6: Mewujudkan prosedur-prosedur penentuan tanpa kewarganegaraan untuk melindungi orang-orang tanpa kewarganegaraan*, 11 Julai 2016, boleh didapati di: www.refworld.org/docid/57836cff4.html

⁵⁷ Lihat Artikel 5 Undang-undang 3838/2010, boleh didapati di: <http://eudo-citizenship.eu/admin/?p=file&appl=currentCitizenshipLaws&f=GRE%20Citizenship%20Code%20%28as%20of%202010%2C%20English%29.pdf>.

⁵⁸ Lihat Artikel 65 Undang-undang No. 13,445, didapati di: www.planalto.gov.br/ccivil_03/_Ato2015-2018/2017/Lei/L13445.htm.

orang tanpa kewarganegaraan.⁵⁹ Undang-undang Brazil tidak memerlukan kediaman sah, yang mana boleh memberikan beban kepada individu-individu tanpa kewarganegaraan, yang ramai darinya kurang status perundangan atau dokumentasi.

2. Undang-undang yang mengetepikan bukti penguasaan bahasa dan mata pencarian

Dalam sesetengah Negara, untuk membantu menyepadukan populasi yang dinaturalisasikan dan menjamin kepada mereka satu tahap kehidupan yang tertentu, mereka memerlukan pemohon untuk menunjukkan penguasaan bahasa kebangsaan dan/atau budaya serta bukti cara untuk meneruskan hidup. Dalam kes orang tanpa kewarganegaraan, bagaimanapun, sesetengah Negara telah mengetepikan syarat-syarat tersebut, dan sebaiknya begitu.

Di **Bosnia dan Herzegovina** (BiH), sebagai contoh, orang-orang tanpa kewarganegaraan dikecualikan dari beberapa syarat untuk naturalisasi, termasuk kemahiran bahasa dan bukti mata pencarian. Artikel 11(a)(1) dari undang-undang kerakyatan negara tersebut menyebut seperti berikut: “Seseorang orang tanpa kewarganegaraan dan pelarian yang diiktiraf boleh memperoleh kewarganegaraan BiH, **tanpa memenuhi syarat-syarat yang ditetapkan oleh Artikel 9 perenggan (1) subperenggan 2., 3., 6., 9. dan 10.**, hanya jika dia telah bermastautin berterusan di BiH, sebagai orang tanpa kewarganegaraan atau sebagai pelarian yang diiktiraf; untuk tempoh lima tahun sebelum permohonan” (penekanan ditambah).⁶⁰ Artikel-artikel yang berkaitan berhubung pengetahuan bahasa pemohon dan “sumber pendapatan tetap dalam jumlah yang membenarkan kewujudannya atau dia boleh memberikan bukti yang boleh dipercayai mengenai dana yang ada untuk sokongannya”.⁶¹

3. Undang-undang yang merendahkan syarat-syarat dokumentasi untuk orang-orang tanpa kewarganegaraan

Sebagai tanda pengiktirafan ketiadaan dokumentasi yang sentiasa dikaitkan dengan tanpa kewarganegaraan, sesetengah Negara telah melaraskan syarat-syarat dokumentasi mereka untuk orang-orang tanpa kewarganegaraan. **Bosnia dan Herzegovina** memberikan satu contoh juga di sini. Pada 2014, kerajaan negara tersebut menerapkan undang-undang kecil untuk naturalisasi terbantu yang mengecualikan orang-orang tanpa kewarganegaraan dari memerlukan untuk memperoleh dokumen-dokumen dari negara lain membuktikan kekurangan sejarah jenayah.⁶² Sama juga, **Greece** mengecualikan orang tanpa kewarganegaraan dari keperluan untuk mengemukakan sijil kelahiran (seperti yang diperlukan dari pemohon lain), membolehkan mereka untuk menghantar “sijil rasmi yang lain”.⁶³

4. Undang-undang yang mengetepikan atau mengurangkan yuran-yuran permohonan untuk orang-orang tanpa kewarganegaraan

Sebaris dengan itu, beberapa Negara telah menghapuskan atau mengurangkan yuran-yuran dan kos-kos pentadbiran lain berhubung permohonan bagi naturalisasi untuk orang-orang

⁵⁹ Lihat Dekri No. 9199 November 20, 2017, Art. 99, didapati di: <https://presrepublica.jusbrasil.com.br/legislacao/522434860/decreto-9199-17>.

⁶⁰ *Undang-undang kewarganegaraan Bosnia dan Herzegovina*, Art. 11, boleh didapati di: www.ecoi.net/en/file/local/1155041/1226_1471601612_bih-law-citizenship-1997-am2013-en.pdf.

⁶¹ *Ibid.*, Art. 9.

⁶² *Bosnia dan Herzegovina: Undang-undang kecil 2014 bagi bukti yang dinyatakan akan kelayakan untuk pemerolehan kewarganegaraan Bosnia dan Herzegovina melalui naturalisasi atau naturalisasi terbantu*, 29 Januari 2014, Art. 7, boleh didapati di: www.refworld.org/docid/531721a14.html.

⁶³ Lihat Art. 6(3)(d) Undang-undang 3838/2010, *supra*.

tanpa kewarganegaraan. Perundangan yang berkaitan di **Kosovo** (S/RES/1244 (1999)), seperti yang diperbaharui pada 2013, mengikut Konvensyen 1954 dalam memanggil pihak berkuasa cepak untuk “membuat semua usaha untuk mempercepatkan proses naturalisasi dan untuk mengurangkan sebanyak mungkin caj-caj dan kos-kos untuk proses tersebut” (Artikel 14).

Sesetengah Negara tidak menghapuskan yuran untuk orang-orang tanpa kewarganegaraan tetapi mengurangkannya dengan banyak. Yuran permohonan di **Greece**, contohnya, ialah 700 euro untuk pemohon biasa pertama kali tetapi hanya 100 euro untuk orang tanpa kewarganegaraan dan pelarian yang diiktiraf.

5. Naturalisasi terbantu kanak-kanak dan saudara lain orang-orang tanpa kewarganegaraan

Walaupun tidak diperlukan oleh Konvensyen 1954, sesetengah Negara memudahkan naturalisasi kanak-kanak dan ahli-ahli lain orang-orang tanpa kewarganegaraan, bagi mengiktiraf kepentingan kesatuan keluarga dan keperluan untuk memperkuatkan perlindungan dari tanpa kewarganegaraan kanak-kanak. Sebagai contoh, undang-undang Kosovo (S/RES/1244 (1999)) menyatakan bahawa ahli-ahli keluarga orang-orang tanpa kewarganegaraan berhak untuk memperoleh kewarganegaraan (Artikel 15(2)).

Di **Bosnia dan Herzegovina**, kanak-kanak minor orang-orang tanpa kewarganegaraan dengan kediaman sementara bukan sahaja berhak untuk mendapat kerakyatan BiH tetapi juga diberikan pengecualian-pengecualian yang lebih baik untuk naturalisasi.⁶⁴

Sesetengah Negara mengambil pendekatan budi bicara untuk memudahkan naturalisasi orang-orang tanpa kewarganegaraan. Negara-negara ini meletakkan seorang pegawai kerajaan, kebiasaannya seorang Menteri, dengan budi bicara akhir untuk meluluskan atau menolak sesuatu permohonan untuk naturalisasi walaupun semua syarat-syarat rasmi telah dipenuhi. UNHCR menyarankan pendekatan tanpa budi bicara sebagai amalan terbaik untuk memudahkan naturalisasi orang-orang tanpa kewarganegaraan.

⁶⁴ Undang-undang Kewarganegaraan Bosnia dan Herzegovina, Art. 11, boleh didapati di: www.ecoi.net/en/file/local/1155041/1226_1471601612_bih-law-citizenship-1997-am2013-en.pdf.

Sumber rujukan utama

1. *Konvensyen Mengenai Status Orang-orang Tanpa Kewarganegaraan.*
2. UNHCR, *Buku Panduan Perlindungan Orang-Orang Tanpa Kewarganegaraan*, 30 Jun 2014, boleh didapati di: www.refworld.org/docid/53b676aa4.html.
3. UNHCR, *Kertas amalan-amalan baik – Tindakan 6: Mewujudkan prosedur penentuan tanpa kewarganegaraan untuk melindungi orang-orang tanpa kewarganegaraan*, 11 Julai 2016, boleh didapati di: www.refworld.org/docid/57836cff4.html.

Kehilangan kerakyatan

Pengenalan

Kehilangan kerakyatan boleh terjadi dari pelepasan aktif seseorang atau dari operasi automatik undang-undang (“*ex lege*”). Ia perlu dibezakan dari penafian kerakyatan yang terjadi apabila badan berkuasa kerajaan mengambil inisiatif untuk membatalkan kerakyatan.⁶⁵

Konvensyen 1961 melarang kehilangan kerakyatan jika ia boleh mengakibatkan tanpa kewarganegaraan, dengan dua pengecualian:

- Dalam kes orang yang dinaturalisasikan yang bermastautin di luar negara untuk tidak kurang dari tujuh tahun berturut-turut, jika dia gagal untuk mengisytiharkan kepada pihak berkuasa yang berkenaan niat untuk mengekalkan kerakyatan (Artikel 7(4)).
- Dalam kes warganegara yang dilahirkan di luar negara, jika mereka tidak bermastautin dalam kawasan Negara sebelum tamat tempoh setahun selepas mencapai umur dewasa atau tidak mendaftar sebelum tamat tempoh tersebut (Artikel 7(5)).

Berhubung Artikel 7(5), Persidangan Bangsa-bangsa Bersatu mengenai Penghapusan atau Pengurangan Tanpa Kewarganegaraan Masa Depan, dalam Keputusan III Akta Terakhirnya, menyarankan Negara-negara yang mensyaratkan pengekalan kerakyatan oleh warganegara mereka di luar negara dengan pengisytiharan atau pendaftaran hendaklah “mengambil semua langkah yang mungkin untuk memastikan individu-individu tersebut dimaklumkan dengan masa yang cukup mengenai formaliti tersebut dan had masa hendaklah dipantau sekiranya mereka hendak mengekalkan kerakyatan mereka.”⁶⁶

Selain dari pengecualian-pengecualian di atas, Konvensyen 1961 mewajibkan semua undang-undang dan peraturan-peraturan lain untuk menyatakan kehilangan kewarganegaraan *ex lege* perlu dimasukkan sebagai perlindungan dari keadaan tanpa kewarganegaraan. Di bawah Artikel 5(1), undang-undang yang menetapkan kehilangan kerakyatan “sebagai akibat dari sebarang perubahan dalam status peribadi seseorang seperti perkahwinan, penamatan perkahwinan, pengesahan, pengiktirafan atau pengambilan penjagaan ...hendaklah bersyarat dengan pemilikan atau pemerolehan kerakyatan lain”. Sama juga, di bawah Artikel 6, kehilangan kerakyatan “oleh pasangan atau kanak-kanak seseorang individu akibat dari individu tersebut kehilangan atau dinafikan kerakyatan ... hendaklah bersyarat dengan pemilikan atau pemerolehan mereka kerakyatan lain”.

Konvensyen 1961 juga melarang pelepasan kerakyatan “melainkan individu tersebut mempunyai atau memperoleh kerakyatan lain” (Artikel 7(1)(a)). Peruntukan ini berniat untuk melindungi dari tanpa kewarganegaraan, bukan untuk menceroob hak untuk kebebasan pergerakan atau hak untuk

⁶⁵ *Konvensyen Eropah mengenai Kerakyatan* membuat perbezaan ini jelas, mengasingkan peruntukan untuk “*ex lege* kehilangan kerakyatan”, Artikel 7, dari peruntukan untuk “kehilangan kerakyatan dari inisiatif pihak berkuasa”, Art. 8. Lihat juga UNHCR *Keputusan Tunis*, supra, para. 9.

⁶⁶ Akta Akhir Persidangan Bangsa-bangsa Bersatu akan Penghapusan atau Pengurangan Tanpa Kewarganegaraan Masa Depan yang diadakan di Geneva dari 24 Mac hingga 18 April 1959, dan Keputusan I, II, III dan IV Persidangan, yang diputuskan di New York pada 30 Ogos 1961. Boleh didapati di: www.refworld.org/pdfid/3ae6b39620.pdf.

mencari suaka dari penindasan seperti yang disemadikan dalam Pengisytiharan Universal Hak-hak Asasi Manusia.⁶⁷

Negara-negara peserta ECN mempunyai kewajiban substantif dan prosedur lebih dari yang ditetapkan oleh Konvensyen 1961. Terutama sekali, Artikel 7(3) ECN melarang peruntukan-peruntukan bagi kehilangan kerakyatan sekiranya orang-orang yang terlibat akibat darinya menjadi tanpa kewarganegaraan, walaupun tiada “hubungan asli antara Negara Peserta dan seorang warganegara bermastautin secara biasa di luar negara”.⁶⁸

Tambahan lagi, Bab IV ECN menggariskan beberapa prosedur perlindungan dan syarat-syarat yang terguna pakai ke atas semua perkara berhubung kerakyatan: permohonan hendaklah diproseskan dalam masa yang cepat (Artikel 10); keputusan hendaklah bersama dengan sebab-sebab secara bertulis (Artikel 11); hendaklah terdapat akses untuk semakan kehakiman atau pentadbiran (Artikel 12); dan yuran-yuran hendaklah munasabah dan tidak menjadi halangan untuk para pemohon meminta semakan (Artikel 13).

Contoh undang-undang dan amalan-amalan baik

Dari sudut pandangan mengelakkan tanpa kewarganegaraan, satu amalan baik umum untuk Negara-negara adalah hanya mengelakkan untuk mewujudkan atau meletakkan sebab-sebab bagi kehilangan kerakyatan *ex lege*. Beberapa Negara tidak meletakkan kehilangan kerakyatan langsung, mengurangkan risiko tanpa kewarganegaraan hasil dari ketidaksedaran tentang syarat-syarat yang terguna pakai – untuk mendaftar dengan pihak berkuasa kebangsaan sementara bermastautin di luar negara, sebagai contoh.

Negara-negara lain mengekalkan peruntukan bagi kehilangan kerakyatan *ex lege* tetapi masih memberikan perlindungan penuh dari tanpa kewarganegaraan. Akta Kerakyatan Finland, sebagai contoh, memberikan kehilangan kerakyatan **Finland** oleh mereka dengan dua kewarganegaraan yang pada umur 22 tahun kurang hubungan yang cukup dengan negara tersebut. Orang-orang tersebut dianggap sebagai mengekalkan hubungan yang mencukupi sekiranya mereka memberikan “notis secara bertulis kepada misi diplomatik Finland, atau konsulat yang dipimpin oleh konsul kerjaya atau Pejabat Daftar, akan hasratnya untuk mengekalkan kewarganegaraan Finnish”.⁶⁹ Apa yang penting, undang-undang tersebut memaksa pihak berkuasa negara untuk mengekalkan satu “sistem maklumat populasi” dengan alamat semua warganegara Finland yang telah mencapai umur 18 tahun “supaya mereka boleh dicapai” dan “memberikan arahan mengenai bagaimana untuk mengekalkan kewarganegaraan apabila mencapai umur 22 tahun”. Tambahan lagi, “[j]ika seseorang itu telah kehilangan kewarganegaraan Finland apabila mencapai umur 22 tahun kerana dia tidak mempunyai hubungan yang cukup dengan Finland, Pejabat Daftar akan membuat satu pemasukan berkenaan itu dalam sistem maklumat populasi and untuk

⁶⁷ Artikel 7(1)(b) menyatakan: “Peruntukan-peruntukan subperenggan (a) perenggan ini tidak boleh terguna pakai sekiranya permohonan mereka akan menjadi tidak konsisten dengan prinsip-prinsip yang dinyatakan dalam Artikel 13 dan 14 Pengisytiharan Universal Hak-hak Asasi Manusia yang diluluskan pada 10 Disember 1948 oleh Perhimpunan Agung Bangsa-bangsa Bersatu.”

⁶⁸ ECN, Art. 7(1)(e).

⁶⁹ Akta Kerakyatan (359/2003), 359/2003, 1 Jun 2003, Bahagian 34, boleh didapati di:

www.refworld.org/docid/3ae6b51614.html.

memaklumkan pihak tersebut mengenai perkara ini jika alamatnya boleh didapati”.⁷⁰ Peraturan sedemikian mengikut objek dan tujuan Konvensyen 1961 dan menurut Akta Akhir mengenai Penghapusan dan Pengurangan Tanpa Kewarganegaraan Masa Depan.⁷¹

Undang-undang Finland juga mengikut Konvensyen 1961 dengan memerlukan pelepasan kerakyatan tidak mengakibatkan tanpa kewarganegaraan. Bahagian 35 Akta Kerakyatan negara tersebut menyatakan bahawa:

“Seseorang warganegara Finland yang juga memegang kewarganegaraan Negara asing atau yang berhasrat untuk menjadi warganegara Negara asing boleh dilepaskan dari kewarganegaraan Finland... Jika pemohon tersebut belum lagi menjadi warganegara Negara asing apabila keputusan diberikan ke atas permohonan, dia boleh dilepaskan dari kewarganegaraan Finland hanya dengan keputusan yang mana kemasukannya memerlukan bahawa pemohon mengemukakan satu laporan mengenai pemerolehan kewarganegaraan Negara asing dalam tempoh masa yang dinyatakan dalam keputusan. Selepas laporan pemerolehan kewarganegaraan Negara asing telah dikemukakan, satu sijil akan dikeluarkan mengenai syarat-syarat tersebut dipenuhi”.⁷²

Finland melindungi para pemohon dengan baik dari tanpak kewarganegaraan dengan memerlukan mereka untuk mengemukakan bukti pemerolehan kewarganegaraan lain. Undang-undang yang membenarkan pelepasan atau kehilangan kerakyatan oleh mereka “yang dikatakan telah mendakwa mempunyai” kerakyatan lain, atau apabila “pihak berkuasa Negara berpuas hati bahawa” individu tersebut boleh memperoleh kerakyatan negara lain, tidak pergi cukup jauh untuk melindungi dari tanpa kewarganegaraan.

Berdasarkan piawaian yang ditetapkan oleh Konvensyen 1961, orang-orang patut dilepaskan dari kerakyatan semasa mereka hanya selepas pemilikan selamat kerakyatan lain. Undang-undang Kewarganegaraan 2013 **Turkmenistan** boleh dianggap sebagai model lain yang berjaya, dengan peruntukan-peruntukannya yang jelas dan konsisten bagi mengelakkan tanpa kewarganegaraan. Artikel 5 undang-undang tersebut meletakkan “pencegahan dan pengurangan tanpa kewarganegaraan” sebagai salah satu dari “prinsip-prinsip asas kewarganegaraan Turkmenistan”.⁷³ Artikel 7, menyatakan “Kewarganegaraan Turkmenistan semasa berlakunya atau terbubarinya perkahwinan”, kemudian menyatakan hak-hak kewarganegaraan bebas untuk pasangan dan kanak-kanak, tanpa mengira perubahan status perkahwinan.

Tambahan lagi, Artikel 16 menyatakan bahawa sesuatu “permohonan dari warganegara Turkmenistan untuk pelepasan kewarganegaraan Turkmenistan tidak akan diproses jika dia ... akibat dari itu menjadi tanpa kewarganegaraan”.

⁷⁰ Ibid., Bahagian 37 – 38.

⁷¹ Akta Akhir Persidangan Bangsa-bangsa Bersatu mengenai Penghapusan atau Pengurangan Tanpa Kewarganegaraan Masa Depan, Keputusan III, *supra*.

⁷² Ibid.

⁷³ Turkmenistan: Undang-undang 2013 mengenai Kewarganegaraan, 22 Jun 2013, boleh didapati di: www.refworld.org/docid/527235634.html.

Mengikuti prinsip-prinsip antarabangsa hak-hak kanak-kanak, Bab IV undang-undang kewarganegaraan Turkmenistan menggariskan perlindungan-perindungan khusus untuk kanak-kanak. Artikel 18(2) dalam bab tersebut menyatakan bahawa: “Sekiranya ibu bapa ([atau] salah seorang sahaja) kanak-kanak tersebut melepaskan kewarganegaraan Turkmenistan atau hilang kewarganegaraan Turkmenistan, kanak-kanak tersebut juga akan melepaskan kewarganegaraan Turkmenistan jika dia tidak akan menjadi seseorang tanpa kewarganegaraan”. Artikel 19(2) menyatakan bahawa “Jika salah seorang dari ibu bapa warganegara Turkmenistan memperoleh kewarganegaraan Turkmenistan dan lagi seorangnya kekal menjadi tanpa kewarganegaraan, kanak-kanak tersebut akan menjadi warganegara Turkmenistan tidak mengira tempat kediamannya” Tiada bukti penegasan. Akhir sekali, Artikel 23 memerlukan sebarang perubahan dalam kewarganegaraan seseorang kanak-kanak – berikutan dari perubahan dalam kewarganegaraan ibu bapanya atau dari pengambilan penjagaan – dilakukan mengikut persetujuan jelas dan suka rela kanak-kanak tersebut.

Sumber rujukan utama

1. *Konvensyen Pengurangan Tanpa Kewarganegaraan.*
2. *Konvensyen Eropah mengenai Kerakyatan.*

Penafian kerakyatan

Pengenalan

Set piawaian-piawaian antarabangsa yang paling terperinci berkenaan penafian kerakyatan terkandung dalam Konvensyen 1961. Artikel 8(1) menggariskan peraturan asas bahawa Negara Pejanji tidak boleh menafikan seseorang dari kerakyatannya jika penafian tersebut menjadikannya tanpa kewarganegaraan. Perenggan 2 dan 3 kemudiannya menggariskan sebab-sebab yang menyeluruh yang mana Negara-negara boleh menafikan seseorang dari kerakyatan. Ia adalah:

- Apabila kerakyatan diperolehi dengan pensalahtafsiran atau penipuan (Artikel 8(2)(b))
- Apabila seseorang “telah, tanpa menghiraukan kenyataan larangan oleh Negara Pejanji, telah memberikan atau terus memberikan perkhidmatan, atau telah menerima atau terus menerima emolumen dari, Negara lain” (Artikel 8(3)(a)(i)).
- Apabila seseorang “telah bertindak dengan cara yang sangat memudaratkan kepentingan utama Negara tersebut” (Artikel 8(3)(a)(ii)).

Apabila seseorang “telah mengangkat sumpah atau telah membuat pengakuan rasmi kesetiaan terhadap Negara lain, atau telah memberikan bukti kukuh akan keazamannya untuk menolak kesetiannya kepada Negara Pejanji” (Artikel 8(3)(b)).

Lebih penting, mengikut Konvensyen 1961, alasan-alasan bagi penafian ini hanya boleh digunakan dengan tiga syarat. Pertama, kuasa untuk menafikan hanya boleh digunakan “mengikut undang-undang, yang mana akan memberikan orang yang terlibat tersebut hak untuk bela diri secara saksama oleh sesebuah mahkamah atau badan bebas” (Artikel 8(4)). Kedua, dasar atau amalan penafian tersebut tidak boleh berdasarkan “alasan bangsa, etnik, agama atau politik” (Artikel 9). Akhir sekali, hak untuk menafikan mengikut alasan-alasan yang dibenarkan di atas hanya boleh digunakan oleh Negara-negara yang mana, “semasa ratifikasi, tandatangan atau penambahan” terhadap Konvensyen, menyatakan pengakuan mereka hak yang tersebut mengikut undang-undang domestik sedia ada (Artikel 8(3)).

Undang-undang dan amalan negara dalam dekad-dekad berikutan rundingan Konvensyen 1961 menunjukkan konsensus meningkat bahawa penafian kerakyatan patut dielakkan sekiranya tindakan tersebut mengakibatkan tanpa kewarganegaraan. Dengan itu, ECN, yang mengikat 21 ahli-ahli Majlis Eropah, menghadkan lagi alasan-alasan bagi penafian yang mana sekiranya seseorang telah memperoleh kerakyatan “dengan penipuan, maklumat salah atau pengrahsiaan sebarang fakta berkaitan berkenaan pemohon”.⁷⁴ Iaitu, ECN tidak membenarkan penafian kerakyatan, walaupun atas alasan yang dibenarkan oleh Artikel 8(3) Konvensyen 1961 (lihat di atas), apabila ia akan menyebabkan seseorang itu menjadi tanpa kewarganegaraan. ECN juga dengan jelas mengkanunkan, Artikel 4(b)nya, prinsip pengelakan tanpa kewarganegaraan.

ECN juga memperincikan mengenai piawaian-piawaian yang diperkenalkan dalam Konvensyen 1961 berhubung proses hak dan bukan diskriminasi. Artikel 10 -13 ECN mewujudkan norma terhadap

⁷⁴ Konvensyen Eropah mengenai Kerakyatan, Art. 7.

jaminan prosedur minimum, termasuk syarat-syarat bahawa sebarang keputusan tentang kerakyatan diserahkan secara bertulis “dalam tempoh masa yang munasabah”, dan tertakluk pada semakan pentadbiran atau kehakiman. Sementara Artikel 5(2) membangunkan norma bukan diskriminasi dalam konteks kewarganegaraan, menetapkan bahawa “setiap Ahli Negara hendaklah dipandu oleh prinsip bukan diskriminasi antara warganegara, sama ada mereka adalah warganegara dari kelahiran atau memperoleh kerakyatan selepas itu”.

Piawaian-piawaian antarabangsa pelengkap

Larangan terhadap penafian sembarangan kerakyatan

Beberapa instrumen antarabangsa – cth. Konvensyen Hak-hak Kanak-kanak (Artikel 8(1)) dan *Artikel-artikel draf tentang kerakyatan orang sebenar berhubung penggantian Negara-negara*⁷⁵ (Artikel 16) – serta pelbagai perjanjian-perjanjian rantau,⁷⁶ dengan jelas melarang penafian sembarangan kerakyatan. Peruntukan-peruntukan ini selari dengan Artikel 15 Pengisytiharan Universal Hak-hak Asasi Manusia, yang menyatakan bahawa “tiada siapa akan dinafikan secara sembarangan kerakyatannya”.

lanya diterima umum bahawa sesuatu tindakan itu tidak sembarangan jika ia: (1) mempunyai tujuan yang sah; (2) merupakan instrumen paling tidak merosakkan untuk mencapai keputusan yang dimahukan; dan (3) berkadaran dengan kepentingan yang hendak dilindungi.⁷⁷ Tambahan lagi, kekurangan sembarangan difahami secara umum untuk memerlukan kepatuhan terhadap piawaian-piawaian proses hak dan prosedur-prosedur perlindungan. Ini termasuk memastikan keputusan-keputusan terhadap kerakyatan dikeluarkan secara bertulis, terdapat peluang untuk semakan bermakna mengenai keputusan tersebut, dan keputusan ke atas penafian (dan pengusiran) akan digantung sehingga keputusan rayuan akhir.⁷⁸ Penafian kerakyatan yang mengakibatkan tanpa kewarganegaraan mungkin sukar untuk dibuktikan sebagai berkadar, “[d]isebabkan betapa teruknya akibat dari tanpa kewarganegaraan”.⁷⁹

Lanjutan penafian kepada pasangan dan anak-anak

Perjanjian-perjanjian antarabangsa lain mengiktiraf hak-hak kerakyatan bebas wanita⁸⁰ dan melindungi hak-hak kanak-kanak untuk menjaga identiti mereka, termasuk kerakyatan.⁸¹ Konvensyen 1961 (Artikel 6) dan ECN (Artikel 7(2)) dengan jelas melarang lanjutan penafian kerakyatan sehingga ke pasangan dan anak-anak yang mana ia akan mengakibatkan tanpa kewarganegaraan. Juga berkaitan adalah Artikel 3 CRC, yang menetapkan prinsip bahawa “kepentingan terbaik kanak-kanak tersebut hendaklah menjadi pertimbangan utama” dalam semua

⁷⁵ Teks yang diambil oleh Suruhanjaya Undang-undang Antarabangsa UN semasa sesi ke-lima puluh satunya, pada 1999.

⁷⁶ Cth. *Konvensyen Eropah akan kerakyatan* (Art. 4 (c)), *Konvensyen Amerika Tentang Hak-hak Asasi Manusia* (Art. 20 (3)), *Piagam Arab Berhubung Hak-hak Asasi Manusia* (Art. 29) yang disemak semula, dan *Pengisytiharan Hak-hak Asasi Manusia ASEAN* (Art. 18).

⁷⁷ Majlis Hak Asasi Manusia UN, *Hak asasi manusia dan penafian sembarangan kerakyatan: Laporan Setiausaha Agung*, 19 Disember 2013, A/HRC/25/28, boleh didapati di: www.refworld.org/docid/52f8d19a4.html

⁷⁸ *Ibid.*, para. 31 – 33. Lihat juga, *Konvensyen Eropah Akan Kerakyatan*, Art. 11 dan Art. 12., yang menetapkan piawaian sama.

⁷⁹ *Ibid.*, para. 4.

⁸⁰ *Konvensyen UN 1957 akan Kerakyatan Wanita Berkahwin*, Art. 1; *Konvensyen UN akan Penghapusan Semua Bentuk Diskriminasi terhadap Wanita*, Art. 9; *Konvensyen Eropah akan kerakyatan*, Art 4(d).

⁸¹ Lihat, cth., *Konvensyen Hak-hak Kanak-kanak*, Art. 8; *Perjanjian hak-hak kanak-kanak dalam Islam*, Art. 7(2)

tindakan-tindakan Negara berhubung kanak-kanak. Ianya tidak pernah menjadi kepentingan terbaik bagi kanak-kanak untuk menjadi tanpa kewarganegaraan.⁸²

Contoh undang-undang dan amalan-amalan baik

Sebagai tindak balas terhadap kebimbangan meningkat berhubung keganasan, beberapa negara telah memperkembangkan kuasa-kuasa badan-badan berkuasa Negara, atau telah menggunakan kuasa sedia ada dengan lebih aktif, untuk menafikan warganegara mereka kerakyatan. Banyak Negara-negara lain, bagaimanapun, telah mengambil langkah untuk mengekalkan atau mewujudkan perlindungan dari tanpa kewarganegaraan.

Kanada memberikan satu contoh. Pindaan terhadap Akta Kewarganegaraan pada 2014 memperkenalkan pembatalan kewarganegaraan atas alasan-alasan yang termasuk sabitan terhadap keganasan.⁸³ Pada Jun 2017, Parlimen Kanada telah mengundi untuk memansuhkan banyak dari pindaan 2014 tersebut, membawa kembali perundangan yang diluluskan pada 1985 yang membenarkan penafian kerakyatan yang menyebabkan tanpa kewarganegaraan hanya sekiranya pensalahaftafsiran, penipuan atau penyembunyian fakta-fakta material berhubung pemerolehan kerakyatan.⁸⁴

Undang-undang kewarganegaraan di **Ukraine**, kali terakhir dipinda pada 2016, menetapkan prinsip-prinsip dalam Artikel 2, yang memasukkan “pencegahan tanpa kewarganegaraan” dan “kemustahilan warganegara Ukraine dinafikan kerakyatan Ukraine”. Di bawah Artikel 19, alasan-alasan untuk kehilangan kerakyatan “tidak boleh diguna pakai sekiranya warganegara Ukraine tersebut menjadi orang tanpa kewarganegaraan” (terjemahan tidak rasmi).⁸⁵

Undang-undang kerakyatan Ukraine juga memberikan penamatan perkahwinan atau kehilangan kewarganegaraan Ukraine oleh pasangan tidak akan mengakibatkan kehilangan automatik kerakyatan Ukraine bagi pasangan lagi satu, konsisten dengan amalan-amalan baik untuk kesamaan jantina dalam undang-undang kerakyatan (lihat bahagian kesamaan jantina di awal p. 15).⁸⁶

Sememangnya, tanpa perlindungan yang bersesuaian, penafian kerakyatan akan mempunyai kesan aliran bawah terhadap anak-anak dan pasangan individu yang terlibat. Sesetengah Negara oleh itu telah menerapkan peruntukan-peruntukan dalam undang-undang kerakyatan mereka yang secara spesifik melindungi ahli-ahli keluarga tersebut dari kehilangan kerakyatan dan/atau tanpa kewarganegaraan. Sebagai contoh, di bawah undang-undang kerakyatan **Madagaskar**, seperti yang telah diperbaharui pada 2017, kehilangan kerakyatan

⁸² Lihat, cth., *Keputusan-keputusan Tunis, supra* para. 62.

⁸³ Akta Pemerkaasaan Kewarganegaraan Kanada 2014 telah memperkenalkan peruntukan-peruntukan yang membenarkan warganegara Kanada untuk dinafikan kerakyatan mereka untuk beberapa kesalahan, termasuk disabitkan untuk keganasan, pengkhianatan atau pengintipan seperti yang ditakrifkan dalam Kod Jenayah. Bagaimanapun, ia juga telah menghalang pembatalan kewarganegaraan yang mengakibatkan tanpa kewarganegaraan: “Subbahagian 10(2) dan 10.1(2) jangan beroperasi untuk membenarkan sebarang keputusan, tindakan atau pengisytiharan bahawa konflik-konflik dengan mana-mana instrumen hak asasi manusia antarabangsa berhubung tanpa kewarganegaraan yang mana Kanada merupakan penandatanganan” (Art. 10.4(1)).

⁸⁴ Akta Kewarganegaraan Kanada 1985, Art. 10(1).

⁸⁵ www.legislationline.org/documents/action/popup/id/7179.

⁸⁶ *Ibid.*, Art. 2.

seseorang warganegara Madagaskar “tidak berlanjut kepada anak-anak dan pasangan individu yang disekat tersebut”.⁸⁷

Dalam penerapan, undang-undang penafian kerakyatan yang mempunyai perlindungan dari tanpa kewarganegaraan boleh mengakibatkan pengwujudan kelas warganegara yang lain. Dalam sesetengah negara, penafian atas alasan aktiviti keganasan disimpan hanya untuk mereka dengan dua kewarganegaraan, yang mana kewarganegaraan keduanya memastikan dari menjadi seseorang yang tiada kewarganegaraan. Pengalaman di **Kanada** seperti layanan berbeza akhirnya dibuktikan tidak boleh diterima: pindaan yang diterapkan pada 2014, membenarkan penafian dalam kes orang dengan dua kewarganegaraan yang disabitkan akan kesalahan keganasan, akhirnya dimansuhkan. Proses yang sama juga terjadi **Perancis**, yang mana pindaan-pindaan yang dicadangkan untuk melanjutkan penafian kewarganegaraan kepada pemilik dua kewarganegaraan berikutan serangan penganas pada November 2015 di Paris ditentang dan akhirnya dibatalkan pada awal 2016.

Warganegara-warganegara yang dinaturalisasikan juga boleh jadi lebih terdedah kepada penafian kerakyatan. Pertama, kerakyatan boleh dinafikan atas sebab penipuan atau pensalahtafsiran hanya jika dianugerahkan secara naturalisasi merupakan sebahagian dari corak bermasalah yang membatalkan kerakyatan dengan membatalkan naturalisasi secara retroaktif atas alasan penipuan atau tidak memenuhi syarat-syarat memperoleh kerakyatan.

Kedua, tanggapan bahawa seseorang yang dinaturalisasikan akan, atau layak untuk memperoleh, kerakyatan lain adalah mungkin salah. Bentuk ketaksamaan ini antara warganegara kelahiran semula jadi dan naturalisasi boleh menaikkan kebimbangan di bawah undang-undang antarabangsa. Untuk mengelakkan kebimbangan tersebut, Akta Pindaan Kewarganegaraan 2015 **Australia**, dalam memperkenalkan alasan-alasan untuk penafian berdasarkan kesalahan berkaitan keganasan, menyatakan bahawa alasan-alasan baru yang berguna pakai “ke atas seseorang yang merupakan warganegara Australia tidak mengira bagaimana dia menjadi warganegara Australia (termasuk seseorang yang menjadi warganegara Australia dengan kelahirannya)”.⁸⁸

Lebih penting, beberapa Negara dengan alasan baru berkaitan keganasan untuk penafian tersebut telah menjaga atau mewujudkan perlindungan proses hak selari dengan Artikel 8(4) Konvensyen 1961. Akta Pindaan Kewarganegaraan 2015 di **Australia**, contohnya, memasukkan peruntukan-peruntukan spesifik mengenai hak untuk notis cepat dan bertulis dan untuk semakan “di Mahkamah Tinggi Australia di bawah Bahagian 75 Perlembagaan, atau di Mahkamah Persekutuan Australia di bawah Bahagian 39B Akta Kehakiman 1903”.⁸⁹ Mewujudkan proses hak yang bersesuaian seiring dengan ini adalah penting untuk memastikan penafian kerakyatan adalah tidak sembarangan.

⁸⁷ Loi n°2016-038 modifiant et complétant certaines dispositions de l'Ordonnance n° 60-064 du 22 juillet 1960 portant Code de la nationalité malagasy, 25 Januari 2017 (berkuat kuasa sejak 8 Mei 2017), Art. 52, boleh didapati di: <http://docplayer.fr/46645663-Loi-n-modifiant-et-complétant-certaines-dispositions-de-l-ordonnance-n-du-22-juillet-1960-portant-code-de-la-nationalite-malagasy.html>.

⁸⁸ Pindaan Kewarganegaraan Australia (Kesetiaan kepada Australia) Akta 2015, Bahagian 33AA, boleh didapati di: www.legislation.gov.au/Details/C2015A00166.

⁸⁹ Ibid., Bahagian 33AA(10) dan 33AA(11).

Akhir sekali, sebagai nota praktikal, Negara-negara hendaklah beringat bahawa pembatalan kerakyatan mungkin sebenarnya lebih tidak berkesan sebagai langkah keselamatan negara dari alat-alat sedia ada di bawah undang-undang antarabangsa, termasuk pemantauan dan pengawasan, siasatan jenayah dan pendakwaan. Menafikan pengganas atau pengganas yang disyaki dari kerakyatan mungkin juga bercanggah dengan kewajipan Negara untuk penyerahan semula atau menghukum pelaku jenayah antarabangsa.⁹⁰ Membuang individu-individu berbahaya boleh membahayakan warganegara yang tinggal di luar negara, dan warganegara Negara lain. Oleh itu, kaedah alternatif dalam menangani kebimbangan berkaitan keselamatan adalah digalakkan.

Sumber rujukan utama

1. *Konvensyen mengenai Pengurangan Tanpa Kewarganegaraan.*
2. *Konvensyen Eropah mengenai Kerakyatan.*
3. Majlis Hak Asasi Manusia UN, *Hak asasi manusia dan penafian sembarangan kerakyatan: Laporan Setiausaha Agung*, 19 Disember 2013, A/HRC/25/28, boleh didapati di: www.refworld.org/docid/52f8d19a4.html.

⁹⁰ Lihat, keputusan Majlis Keselamatan UN 2322 (2016) Diambil oleh Majlis Keselamatan semasa mesyuarat ke-7831 pada 12 Disember 2016, S/RES/2322 (2016), boleh didapati di: [http://undocs.org/S/RES/2322\(2016\)](http://undocs.org/S/RES/2322(2016))

Model peruntukan-peruntukan perundangan untuk pencegahan dan pengurangan tanpa kewarganegaraan

1. Perlindungan untuk kanak-kanak tanpa kewarganegaraan

<p>Perlindungan umum dari keadaan tanpa kewarganegaraan semasa kelahiran</p> <p><i>(Konvensyen 1961, Artikel 1)</i></p>	<p>Setiap orang yang dilahirkan dalam kawasan X yang jika tidak memperoleh kewarganegaraan X, tidak mempunyai apa-apa kewarganegaraan, merupakan warganegara X sejak lahir.</p>
	<p>Setiap orang yang dilahirkan dalam kawasan X yang tidak memperoleh kerakyatan lain melalui asal usul merupakan warganegaranya sejak lahir.</p>
<p>Perlindungan untuk kanak-kanak terdampar</p> <p><i>(Konvensyen 1961, Artikel 2)</i></p>	<p>Seorang kanak-kanak akan dianggap sebagai warganegara X jika dia dijumpai dalam kawasan dan ibu bapanya tidak diketahui.</p>
	<p>Seorang kanak-kanak yang dijumpai dalam kawasan akan dianggap telah dilahirkan di sana oleh ibu bapa yang merupakan warganegara X.</p>
<p>Perlindungan dari keadaan tanpa kewarganegaraan untuk kanak-kanak yang dilahirkan di luar negara</p> <p><i>(Konvensyen 1961, Artikel 4)</i></p>	<p>Seseorang yang dilahirkan di luar negara oleh seorang ibu atau ayah yang merupakan rakyat X berhak mendapat kewarganegaraan X secara automatik semasa lahir jika dia sebaliknya tidak akan memperoleh apa-apa kewarganegaraan lain.</p>
	<p>Seseorang yang dilahirkan di luar negara oleh ibu atau ayah yang merupakan rakyat X berhak mendapat kewarganegaraan X secara automatik semasa lahir jika dia tidak memperoleh kerakyatan lain.</p>

2. Kesamaan jantina dalam undang-undang kerakyatan

<p>Pemindahan kerakyatan ibu</p>	<p>Seseorang kanak-kanak memperoleh kerakyatan X semasa lahir jika ayah atau ibunya merupakan warganegara X.</p>
----------------------------------	--

bapa (CEDAW, Artikel 9(2))	Setiap orang yang lahir dalam atau luar kawasan X, kepada ayah atau ibu yang dahulunya atau akan menjadi warganegara X jika bukan kerana kematiannya, merupakan warganegara X sejak lahir.
Pemindahan kerakyatan pasangan (CEDAW, Artikel 9(1))	Pasangan bukan rakyat kepada seseorang rakyat akan memperoleh kewarganegaraan X berikutan Y tahun perkahwinan. Kerakyatan X boleh diperoleh oleh pasangan warganegara dengan permohonan.

3. Prosedur penentuan tanpa kewarganegaraan (SDPs)

Beban bukti	Para pemohon status tanpa kewarganegaraan dan para badan berkuasa kebangsaan berkongsi beban bukti.
Piawaian bukti	Penemuan tanpa kewarganegaraan akan terbukti apabila telah ditetapkan ke satu tahap yang munasabah bahawa individu tersebut tidak dianggap sebagai rakyat oleh mana-mana Negara mengikut operasi undang-undangnya.
Semakan pentadbiran dan kehakiman	Keputusan-keputusan berhubung tanpa kewarganegaraan hendaklah disemak mengikut sistem biasa untuk semakan pentadbiran dan kehakiman bagi tindakan-tindakan pentadbiran. Pengemukakan rayuan atau penyelesaian pentadbiran atau kehakiman hendaklah menggantung pelaksanaan sebarang keputusan berhubung pengusiran.

4. Naturalisasi Terbantu

Penyebaran maklumat berhubung prosedur	Badan berkuasa yang cekap hendaklah memberikan mereka yang tanpa kewarganegaraan maklumat berkenaan kriteria dan syarat-syarat naturalisasi mereka dalam bahasa yang mereka boleh faham.
Kos	Orang-orang yang tanpa kewarganegaraan dikecualikan dari membayar yuran yang biasanya diperlukan dalam proses naturalisasi, termasuk perbelanjaan untuk mengisi permohonan mereka, kos untuk mendapatkan dokumen (cth. sijil-sijil), pengesahan, dsb.
Tempoh	Permohonan yang difailkan oleh orang-orang tanpa kewarganegaraan hendaklah diproseskan berdasarkan

	keutamaan.
Beban bukti	Orang-orang tanpa kewarganegaraan yang mencari naturalisasi hendaklah memberikan semua bukti dalam milikan mereka yang mereka boleh peroleh secara munasabah, sementara pihak berkuasa yang cekap hendaklah memudahkan seboleh mungkin pemerolehan dokumen-dokumen yang selebihnya.
Piawaian bukti	Apabila perlu untuk menyelesaikan sesuatu permohonan, pihak berkuasa yang cekap tersebut hendaklah memberikan faedah kesangsian kepada orang-orang tanpa kewarganegaraan tersebut yang telah berkerjasama sepanjang prosedur naturalisasi untuk memenuhi syarat-syarat proses tersebut.
Bantuan guaman percuma	Orang-orang tanpa kewarganegaraan dengan kemampuan kewangan hendaklah diberikan bantuan guaman percuma pada semua tahap prosedur naturalisasi.

5. Kehilangan dan pelepasan kerakyatan

Perlindungan umum dari tanpa kewarganegaraan	Kehilangan kerakyatan seseorang disebabkan perkahwinan, penamatan perkahwinan, pengesahan, pengiktirafan atau pengambilan akan menjadi bersyarat mengikut pemilikan atau pemerolehan kerakyatan negara lain.
Peruntukan-peruntukan pelepasan	Sesuatu permohonan dari warganegara X untuk pelepasan kewarganegaraan tidak boleh diproses jika dia menjadi tanpa kewarganegaraan.
	Pelepasan kerakyata seseorang warganegara tidak berlanjut kepada kanak-kanak dan/atau pasangannya.

6. Penafian kerakyatan

Perlindungan umum dari tanpa kewarganegaraan	Sebab-sebab untuk penafian kerakyatan tidak boleh diguna pakai sekiranya individu tersebut akan menjadi tanpa kewarganegaraan akibat darinya.
	Peruntukan-peruntukan Akta ini mengenai kehilangan dan penafian kewarganegaraan tidak boleh diguna pakai sekiranya sebagai akibat dari permohonan mereka, seseorang akan dibiarkan tanpa kewarganegaraan.

	<p>Penafian seseorang warganegara akan kerakyatan tidak berlanjut kepada anak-anak dan pasangan individu yang disekat tersebut.</p>
Jaminan proses hak	<p>Semua orang yang tertakluk pada penafian kerakyatan mempunyai hak untuk menerima makluman akan sebarang keputusan secara bertulis, hak untuk membela diri, serta peluang yang bermakna untuk mencabar atau merayu akan keputusan tersebut di hadapan mahkamah atau badan bebas. Sebarang penghakiman ke atas penafian (dan pengusiran) hendaklah digantung sehingga keputusan rayuan akhir.</p>

Sepatah dua kata tentang...

UNHCR

UNHCR, organisasi pelarian Bangsa-bangsa Bersatu, diberi mandat oleh Bangsa-bangsa Bersatu untuk memimpin dan menyelaraskan tindakan antarabangsa untuk perlindungan seluruh dunia para pelarian, dan bersama dengan kerajaan-kerajaan untuk bekerja ke arah penyelesaian masalah-masalah pelarian.

Tujuan utama UHCR adalah untuk melindungi hak-hak dan kebajikan para pelarian. UNHCR berusaha untuk memastikan semua orang boleh menggunakan hak mereka untuk mencari suaka dan mencari perlindungan selamat di Negara lain. Dengan membantu para pelarian untuk kembali ke negara mereka sendiri secara suka rela atau untuk menetap di negara lain, UNHCR juga mencari penyelesaian yang berpanjangan bagi nasib mereka.

Usaha-usaha UNHCR diberi mandat oleh Peraturan organisasi dan dipandukan oleh Konvensyen 1951 UN berhubung Status Pelarian dan Protokol 1967. Sepanjang waktu ini, Perhimpunan Agung UN dan Majlis Ekonomi dan Sosial UN (ECOSOC) telah mengembangkan tanggungjawab UNHCR untuk memasukkan perlindungan pelbagai kumpulan-kumpulan orang yang tidak diliputi oleh instrumen-instrumen ini yang dalam pelbagai situasi perpindahan manusia terpaksa yang lain akibat dari keganasan bersenjata dan konflik. Sesetengah dari mereka ini diketahui sebagai pelarian "mandat"; lain-lain merupakan orang yang kembali ke negara asal, orang-orang tanpa kewarganegaraan dan, dalam sesetengah keadaan, orang-orang yang dipindahkan secara dalaman.

Organisasi ini berusaha untuk mengurangkan situasi-situasi perpindahan manusia terpaksa dengan menggalakkan Negara-negara dan institusi-institusi lain untuk mewujudkan keadaan yang kondusif bagi perlindungan hak asasi manusia dan penyelesaian aman perbalahan. Dalam mencapai objektif yang sama, UNHCR ingin menyatukan penyepaduan semula para pelarian dalam negara asal mereka, dengan itu mengelakkan pengulangan situasi-situasi yang menghasilkan pelarian.

UNHCR menawarkan perlindungan dan bantuan kepada para pelarian dan orang lain secara saksama, atas dasar keperluan mereka tidak mengira bangsa, warna, jantina, bahasa, agama, pandangan politik atau lain, asal usul kebangsaan atau sosial, harta benda, ketidakupayaan atau status lain mereka. Dalam semua aktiviti-aktivitinya, UNHCR memberikan perhatian utama terhadap keperluan kanak-kanak dan cuba untuk mempromosikan hak sama rata wanita dan kanak-kanak perempuan dan kumpulan-kumpulan yang lemah dan/atau dipinggirkan. Dalam usahanya untuk melindungi para pelarian dan menggalakkan penyelesaian terhadap masalah mereka, UNHCR bekerjasama dengan kerajaan-kerajaan, organisasi-organisasi rantau, organisasi-organisasi antarabangsa dan bukan kerajaan.

UNHCR komited terhadap prinsip penglibatan, dengan berunding dengan para pelarian tentang keputusan-keputusan yang memberi kesan pada hidup mereka, dan untuk mengalir utamakan umur, jantina dan kepelbagaian.

Kesatuan Antara Parlimen (*The Inter-Parliamentary Union*)

Kesatuan Antara Parlimen (IPU) merupakan satu organisasi unik yang terdiri daripada parlimen-parlimen kebangsaan dari seluruh dunia. Kami melindungi dan membina demokrasi melalui perbincangan politik dan tindakan konkrit. Sehingga November 2018, IPU mempunyai 178 Ahli Parlimen dan 11 Ahli-ahli Bersekutu. Kami bekerja rapat dengan Bangsa-Bangsa Bersatu dan lain-lain organisasi rakan kongsi yang kami kongsi bersama matlamatnya.

Kami komited terhadap bidang kerja yang semakin berkembang dengan keamanan, keadilan, demokrasi dan pembangunan di tengah-tengahnya. Kami menangani isu-isu yang pelbagai seperti HIV/AIDS, hak asasi manusia, kesamaan jantina, perubahan iklim dan penyertaan politik orang muda. Kami membantu negara-negara di ketika mereka sedang bangkit dari konflik atau membangun sebagai demokrasi.

Kami juga bekerja untuk membawa pandangan-pandangan warganegara dunia ke pembuatan keputusan global, melalui kerja kami yang menjadi semakin penting tentang tadbir urus antarabangsa.

Hari ini, kami merupakan organisasi yang paling hampir mencerminkan pandangan umum dunia. Lebih dari 6.5 bilion dari tujuh bilion orang hidup dalam negara yang mana parlimennya merupakan ahli IPU - dan ianya adalah wakil pilihan mereka yang melibatkan diri dalam dan mengemudi dasar-dasar kami.

Dengan membawa parlimen-parlimen bersama, kami membawa orang ramai bersama.

Organisasi politik multilateral tertua dunia, IPU telah **ditubuhkan pada 1889** dengan tujuan menggunakan perbincangan antara parlimen untuk menyelesaikan perbalahan antara negara-negara secara aman. Visi tersebut kekal benar dan berkaitan pada hari ini seperti 1889.

Kami dibiaya terutamanya oleh Ahli-ahli kami dari dana awam. Ibu pejabat kami adalah di Geneva, Switzerland.

Inter-Parliamentary Union

For democracy. For everyone.

 +41 22 919 41 50
 +41 22 919 41 60
 postbox@ipu.org

Chemin du Pommier 5
Case postale 330
1218 Le Grand-Saconnex
Geneva – Switzerland
www.ipu.org

 +41 22 739 81 11
 +41 22 739 73 77

Case Postale 2500
CH-1211 Genève 2 Dépôt
Switzerland www.unhcr.org